

Forslag

til

Lov om styrelsen af kommunernes skolevæsen og af virksomhed efter lov om fritidsundervisning m. v.

Fremsat den 8. oktober 1969 af *undervisningsministeren*.

Afsnit I.

Kommunerne uden for København.

Kapitel I.

Kommunalbestyrelsens funktioner.

§ 1. Kommunalbestyrelsen træffer bestemmelse om alle forhold vedrørende kommunens skolevæsen samt virksomhed efter kapitel I-IV i lov om fritidsundervisning m. v., der ikke er henlagt til andre myndigheder.

Stk. 2. Alle sager vedrørende skolevæsenet og den i stk. 1 nævnte virksomhed, der er henlagt til henholdsvis skolekommissionen og fritidskommissionen eller andre stedlige myndigheder, skal forelægges kommunalbestyrelsen til afgørelse, såfremt de medfører forøgede udgifter for kommunen.

§ 2. Kommunalbestyrelsen udarbejder forslag til kommunens skoleplan og undervisningsplaner samt til ændringer i disse på grundlag af udkast, der er affattet af skolekommissionen. Forslagene indsendes til amtsrådet til godkendelse, jfr. § 37.

§ 3. Kommunalbestyrelsen skal, alene eller i samarbejde med andre kommunalbestyrelser, åbne mulighed for ungdomsskolevirksomhed for kommunens unge, og den skal sørge for, at der udarbejdes en plan over ungdomsskoleordningen i kommunen. Planen indsendes til amtsrådet til godkendelse, jfr. § 39.

§ 4. Kommunalbestyrelsen udarbejder forslag til opførelse af nye skoler eller udvidelse og ombygning af bestående skoler. Skitseprojektet indsendes til amtsrådet til godkendelse, jfr. § 36, hvorpå kommunalbestyrelsen udarbejder totalprojekt under iagttagelse af de vilkår, der er knyttet til amtsrådets godkendelse.

§ 5. Kommunalbestyrelsen træffer beslutning om godkendelse af interessegrupper for børn og unge efter kapitel II i lov om fritidsundervisning m. v.

Stk. 2. Den træffer beslutning om godkendelse af aftenskoler, aftenhøjskoler, studiekredse, foredragsrækker og interessegrupper for voksne, som amtsrådet tidligere har godkendt med samme emne og samme lærer.

§ 6. Kommunalbestyrelsen påser, at tilskudsbetingelserne for fritidsvirksomhed for børn og unge og fritidsundervisning for voksne er opfyldt.

§ 7. Kommunalbestyrelsen ansætter ledere og lærere ved kommunens skole- og undervisningsvæsen. Stillinger som skoleinspektør, rektor og skoledirektør besættes af kongen.

Stk. 2. Indstilles en ansøger til en stilling i folkeskolen eller den kommunale ungdomsskole som nr. 1 med alle stemmer af den indstillende myndighed, jfr. § 23 og § 25, stk. 2, skal denne ansøger ansættes, hvis han opfylder de krav, der i øvrigt gælder for ansættelse i stillingen.

Undervisningsmin. 1. afd. j. nr. 08-08-12/68.

31 Fremsatte lovforslag (undt. finans- og tillægsbev.lovforslag).

Stk. 3. Afskedigelse efter ansøgning, eller ved opnået 70 års alder, af en leder eller lærer foretages af den ansættende myndighed. Uansøgt afskedigelse af en fast ansat leder eller lærer foretages af undervisningsministeren, for ledere, der har kongelig udnævnelse, dog af kongen.

Stk. 4. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om fremgangsmåden ved ansættelse og afskedigelse af ledere og lærere ved kommunernes skole- og undervisningsvæsen.

Kapitel 2.

Tilsynsmyndighederne i primærkommunerne.

§ 8. Tilsynet med kommunens skolevæsen varetages af skolekommissionen i forbindelse med skolenævn ved de enkelte skoler.

Stk. 2. Tilsynet med virksomhed efter kapitel I-IV i lov om fritidsundervisning m. v. varetages af fritidskommissionen i forbindelse med de i § 11 omhandlede nævn.

§ 9. I hver kommune oprettes en skolekommission og en fritidskommission.

Stk. 2. Skolekommissionen består af:

1. 6 medlemmer valgt af kommunalbestyrelsen blandt dem, der er valgbare til denne. Mindst 3 af de valgte skal være medlemmer af kommunalbestyrelsen.
2. 5 medlemmer valgt af og blandt de forældrevalgte medlemmer af skolenævnene. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om valg af disse medlemmer og deres stedfortrædere.

Stk. 3. Fritidskommissionen består af:

1. De i stk. 2, nr. 1, nævnte 6 medlemmer.
2. Formændene for de nævn, der oprettes efter § 11.
3. Yderligere 2 medlemmer valgt af henholdsvis fritidsnævnet og voksenundervisningsnævnet blandt deres medlemmer.

Stk. 4. Undervisningsministeren kan i særlige tilfælde, hvor omstændighederne taler derfor, tillade, at skolekommissionens og fritidskommissionens medlemstal fastsættes til 9 eller 7, således at antallet af kommunalbestyrelsesvalgte medlemmer i disse tilfælde er henholdsvis 5 eller 4.

§ 10. Ved hver folkeskole og gymnasieskole under kommunens skolevæsen oprettes et skolenævn på 3 eller 5 medlemmer. Kommunalbestyrelsen fastsætter medlemstallet under hensyntagen til skolens størrelse. Skolenævnet oprettes for hver selvstændig skole med eventuelt derunder henlagte skoleafdelinger.

Stk. 2. Et medlem vælges af kommunalbestyrelsen blandt dens medlemmer. De øvrige medlemmer vælges af og blandt de personer, der på valgets tidspunkt har forældremyndigheden over børn, der er indskrevet i skolen, ved gymnasieskoler tillige de personer, der senest har haft forældremyndigheden over indskrevne børn, der er fyldt 18 år.

Stk. 3. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om valg af forældrevalgte medlemmer og deres stedfortrædere.

§ 11. I hver kommune oprettes et ungdomsskolenævn, et fritidsnævn og et voksenundervisningsnævn.

Stk. 2. Ungdomsskolenævnet består af:

1. 2 medlemmer valgt af kommunalbestyrelsen blandt dens medlemmer.
2. 3 medlemmer valgt af kommunalbestyrelsen efter indhentet indstilling fra de stedlige organisationer, der har særlig interesse i ungdomsskolevirksomhed.

Stk. 3. Fritidsnævnet består af:

1. 1 medlem valgt af kommunalbestyrelsen blandt dens medlemmer.
2. 3 medlemmer valgt af kommunalbestyrelsen efter indhentet indstilling fra de stedlige børne- og ungdomsforeninger og bestyrelserne for de ungdomsklubber, der er godkendt i henhold til lov om fritidsundervisning m. v.
3. 1 medlem valgt af kommunalbestyrelsen efter indhentet indstilling fra initiativtagere til interessegrupper for børn og unge.

Stk. 4. Voksenundervisningsnævnet består af:

1. 1 medlem valgt af kommunalbestyrelsen blandt dens medlemmer.
2. 4 medlemmer valgt af kommunalbestyrelsen efter indhentet indstilling fra de organisationer og stedlige kredse, der i sidste valgperiode har drevet fritidsundervisning for voksne.

Stk. 5. For hvert medlem af nævnene vælges tillige en stedfortræder.

Stk. 6. Hvis de organisationer eller personer, der efter stk. 2-4 skal indstille medlemmer til nævnene, ikke findes i en kommune, vælger kommunalbestyrelsen selv disse medlemmer og deres stedfortrædere.

§ 12. Skoledirektøren eller den ledende skoleinspektør samt fælleslærrådets formand deltager uden stemmeret i skolekommissionens møder. Skoledirektøren eller den ledende skoleinspektør samt en repræsentant for ungdomsskolens og voksenundervisningens lærere deltager uden stemmeret i fritidskommissionens møder. Undervisningsministeren fastsætter regler om, i hvilket omfang repræsentanter for ledere og lærere i øvrigt deltager i kommissionernes og nævnenes møder. Ministeren kan endvidere fastsætte regler om, i hvilket omfang repræsentanter for elevråd, hvor sådanne findes, deltager i nævnenes møder.

Stk. 2. Lærerrepræsentanterne må ikke overvære den del af forhandlingerne, der angår indstilling om ansættelse af ledere og lærere ved kommunens skole- og undervisningsvæsen.

§ 13. Valg til kommissionerne og nævnene finder sted snarest muligt efter hvert kommunalvalg. Kommissionerne og nævnene fungerer indtil udgangen af den måned, i hvilken nye valg til disse har fundet sted.

Stk. 2. Såfremt en ny skole oprettes i en valgperiode, vælges der skolenævn ved skolen efter reglerne i § 10.

§ 14. De af kommunalbestyrelsen i henhold til § 9 valgte medlemmer af kommissionerne har pligt til at modtage valg hertil. Pligt til at modtage valg til nævnene efter §§ 10 og 11 har personer, der har bopæl i kommunen.

Stk. 2. Fritagelsesbestemmelserne i den kommunale valglovs § 27, stk. 2, 1. pkt., og stk. 3, anvendes tilsvarende på de i stk. 1 nævnte valg.

§ 15. Kommunalbestyrelsen afgør, om en anmodning fra et medlem om at udtræde af skolekommissionen, fritidskommissionen eller et nævn i løbet af valgperioden kan imødekommes.

Stk. 2. Er der ved et medlems udtræden af vedkommende kommission eller nævn

ingen stedfortræder, foretages suppleringsvalg for resten af valgperioden.

§ 16. Kommissionerne og nævnene vælger selv deres formand og fastsætter selv deres forretningsorden.

Stk. 2. Kommissionerne og nævnene afholder møde, så ofte formanden eller for kommissionernes vedkommende 4 medlemmer og for nævnenes vedkommende 2 medlemmer finder det fornødent.

Stk. 3. Formanden bestemmer tid og sted for møderne og indkalder medlemmerne samt de ledere, lærerrepræsentanter og eventuelle elevrepræsentanter, der deltager uden stemmeret. Han giver forinden møderne de pågældende underretning om, hvilke sager der vil komme til behandling på mødet.

Stk. 4. Formanden leder forhandlingerne og afstemningerne og drager omsorg for, at beslutningerne indføres i en beslutningsprotokol. Ved hvert mødes slutning underskrives protokollen af mødets deltagere. Enhver af disse er berettiget til kort at få sin afvigende mening indført i beslutningsprotokollen og medtaget ved beslutningens meddelelse til andre myndigheder.

Stk. 5. Formanden drager omsorg for udførelsen af de truffne beslutninger.

§ 17. Kommissionernes og nævnenes beslutninger er kun gyldige, hvis mindst halvdelen af medlemmerne har stemt for dem.

§ 18. For deltagelse i kommissionernes og nævnenes møder ydes der medlemmerne diæter og befordringsgodtgørelse i overensstemmelse med reglerne i § 16 i lov om kommunernes styrelse. Der kan med den kommunale tilsynsmyndigheds godkendelse tillægges kommissionernes formænd et årligt honorar, når ganske særlige hensyn taler derfor.

§ 19. Udgifterne ved kommissionernes og nævnenes virksomhed afholdes af kommunen.

Kapitel 3.

Tilsynets funktioner.

Skolekommissionen.

§ 20. Skolekommissionen påser, at alle undervisningspligtige børn i kommunen ind-

skrives i folkeskolen eller får en undervisning, der kan stå mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen.

Stk. 2. Den træffer foranstaltninger til specialundervisning af de i kommunens skoler indskrevne børn, der ikke kan følge den almindelige undervisning, og som ikke bør undervises ved forsorgens skoler, samt til undervisning af syge og invaliderede børn.

Stk. 3. Den træffer bestemmelse om overflytning af et barn til en anden skole i kommunen efter indstilling fra de to skolers ledere, der forinden skal rådføre sig med lærerrådene.

Stk. 4. Den bevilger udskrivning af skolen efter folkeskolelovens § 43, stk. 3.

§ 21. Skolekommissionen fører tilsyn med, at privat underviste børn, herunder hjemmeunderviste børn, modtager fyldestgørende undervisning efter lovgivningens regler, for så vidt det ikke drejer sig om børn i en friskole, der har valgt egen tilsynsførende til at udøve det offentlige tilsyn.

§ 22. Skolekommissionen udarbejder udkast til kommunens skoleplan og til undervisningsplaner for kommunens skoler.

Stk. 2. Dens udtalelse skal indhentes om planer og tegninger til skolebygninger og -anlæg.

Stk. 3. Den udfærdiger et ordensreglement for kommunens skoler.

Stk. 4. Dens udtalelse skal indhentes om regler vedrørende skolelægeordning, skoletandplejeordning og skolebespisning ved kommunens skoler.

Stk. 5. Dens udtalelse skal indhentes om det årlige budgetforslag vedrørende kommunens skolevæsen.

Stk. 6. Den udfærdiger instrukser for skoledirektøren eller den ledende skoleinspektør, skole- og institutionsledere, vice-skoleinspektører, den ledende skolepsykolog, skolepsykologer samt faglige og andre konsulenter inden for det kommunale skolevæsen. Instrukserne forelægges gennem kommunalbestyrelsen amtsrådet til godkendelse, jfr. § 44.

Stk. 7. Den fastsætter ordningen og omfanget af eventuelle årsprøver i de klasser,

der ikke slutter med nogen statskontrolleret prøve eller eksamen.

§ 23. Skolekommissionen foretager indstilling om ansættelse og afskedigelse af ledere og lærere ved kommunens skolevæsen.

Fritidskommissionen.

§ 24. Fritidskommissionen indhenter erklæring fra de i § 11 omhandlede nævn om spørgsmål, der vedrører henholdsvis ungdomsskolevirksomhed, fritidsvirksomhed for børn og unge og fritidsundervisning for voksne.

Stk. 2. Den udarbejder en årlig oversigt over lokaler og udendørsanlæg, der er egnede til ungdomsskolevirksomhed, fritidsvirksomhed for børn og unge og fritidsundervisning for voksne, og afgiver på grundlag heraf indstilling til kommunalbestyrelsen om anvisning af lokaler og anlæg.

Stk. 3. Dens udtalelse skal indhentes om det årlige budgetforslag vedrørende fritidsundervisning m. v. i kommunen.

§ 25. Fritidskommissionen afgiver indstilling til kommunalbestyrelsen om ungdomsskoleordningen i kommunen og sørger for, at der til alle unge mellem 14 og 18 år fremsendes tilbud om deltagelse i ungdomsskolevirksomhed. Den afgiver endvidere indstilling til kommunalbestyrelsen om godkendelse af private ungdomsskoler.

Stk. 2. Den foretager indstilling om ansættelse og afskedigelse af ledere og lærere ved den kommunale ungdomsskole.

§ 26. Fritidskommissionen afgiver indstilling til kommunalbestyrelsen om godkendelse af fritidsvirksomhed for børn og unge og fritidsundervisning for voksne.

Skolenævnet.

§ 27. Skolenævnet fører tilsyn med skolen. Det påser, at de i skolen optagne børn følger undervisningen på tilfredsstillende måde, og sørger for overholdelse af lovgivningens bestemmelser til modarbejdelse af skoleforsømmelser.

Stk. 2. Hvis lærerrådets afgørelse af, om et barn skal rykkes op i næste klasse, være oversidder eller henvises til specialundervisning, indbringes for skolenævnet, træffer

det den endelige administrative afgørelse af spørgsmålet.

Stk. 3. Det kan udtale sig om sager, hvor der er iværksat politimæssig undersøgelse, og om børneværnsager. Det medvirker i øvrigt ved løsningen af sociale opgaver, der er knyttet til skolen.

Stk. 4. Det formidler i samarbejde med lærerrådet et pædagogisk oplysningsarbejde blandt skolens forældre.

Stk. 5. Det godkender efter indstilling fra lærerrådet arbejdets fordeling mellem lærerne samt den ugentlige arbejdsplan.

Stk. 6. Det godkender efter indstilling fra lærerrådet, hvilke undervisningsmidler skolen må benytte.

Stk. 7. Det stiller gennem skolekommissionen forslag til kommunalbestyrelsen om udvidelse og forbedring af skolelokalerne og disses forsyning med materiel og inventar.

Stk. 8. Planer og tegninger til nye bygninger og anlæg for skolen eller ændringer i bestående bygninger og anlæg forelægges gennem skolekommissionen skolenævnet til udtalelse.

Ungdomsskolenævnet, fritidsnævnet og voksenundervisningsnævnet.

§ 28. Ungdomsskolenævnet udarbejder hvert år på grundlag af ungdomsskoleplanen forslag til ungdomsskolevirksomhed og afgiver indstilling til fritidskommissionen herom.

Stk. 2. Det afgiver indstilling til fritidskommissionen om godkendelse af private ungdomsskoler.

Stk. 3. Det sørger for, at unge, der har meldt sig til en tilbudt ungdomsskoleundervisning, som på grund af manglende tilslutning ikke kan oprettes, henvises til en ungdomsskole i en anden kommune.

Stk. 4. Det træffer efter samråd med ungdomsskolens lærere beslutning om, hvilke undervisningsmidler den kommunale ungdomsskole må benytte.

Stk. 5. Det afgiver indstilling til fritidskommissionen om ungdomsskolens lokalebehov.

Stk. 6. Det stiller efter samråd med ungdomsskolens lærere gennem fritidskommissionen forslag til kommunalbestyrelsen om udvidelse og forbedring af lokaler, der anvendes af ungdomsskolen, og om lokalernes forsyning med materiel og inventar.

§ 29. Fritidsnævnet afgiver indstilling til fritidskommissionen om godkendelse af fritidsvirksomhed for børn og unge.

Stk. 2. Det afgiver indstilling til fritidskommissionen om benyttelse af lokaler til fritidsvirksomhed for børn og unge samt om behovet for lokaler og udendørsanlæg til denne virksomhed.

Stk. 3. Det afholder mindst én gang årligt et møde med repræsentanter for de stedlige initiativtagere til interessegrupper for børn og unge, ungdomsklubber samt børne- og ungdomsforeninger.

§ 30. Voksenundervisningsnævnet afgiver indstilling til fritidskommissionen om godkendelse af fritidsundervisning for voksne.

Stk. 2. Det afgiver indstilling til fritidskommissionen om behovet for lokaler og udendørsanlæg til fritidsundervisning for voksne.

Stk. 3. Det fastsætter årligt en eller flere frister for tilmeldelse til fritidsundervisning i kommunen og indkalder umiddelbart efter udløbet af hver frist alle i kommunen, der har fremsat tilbud om fritidsundervisning, til et fælles møde, hvor tilbudsgiverne meddeler, i hvilket omfang de agter at oprette fritidsundervisning.

Stk. 4. Det stiller efter samråd med lærerpersonalet gennem fritidskommissionen forslag til kommunalbestyrelsen om udvidelse og forbedring af de lokaler, der anvendes til fritidsundervisning, og om lokalernes forsyning med materiel og inventar.

Stk. 5. Det formidler tilbud om folkeuniversitetsvirksomhed til de interesserede organisationer i kommunen.

§ 31. Fritidsnævnet og voksenundervisningsnævnet skal støtte og fremkalde private bestræbelser på at tilrettelægge og gennemføre fritidsvirksomhed for børn og unge og fritidsundervisning for voksne samt sørge for, at denne virksomhed samordnes på den mest hensigtsmæssige måde. Såfremt der ikke ad privat vej kan tilbydes sådan virksomhed i tilstrækkeligt omfang, skal nævnene gennem fritidskommissionen indstille til kommunalbestyrelsen, at der fremsættes kommunale tilbud i fornødent omfang, eventuelt i samarbejde med andre kommuner.

Fælles bestemmelser.

§ 32. Skolekommissionen, fritidskommissionen og nævnene kan afgive udtalelser og stille forslag til kommunalbestyrelsen om alle spørgsmål, der vedrører henholdsvis kommunens skole- og undervisningsforhold, virksomhed efter kapitel I-IV i lov om fritidsundervisning m. v. og de enkelte skolars forhold. Kommissionerne og nævnene skal afgive erklæring i alle sager om de nævnte spørgsmål, der forelægges dem af kommunalbestyrelsen.

§ 33. Skolekommissionen og fritidskommissionen udarbejder i fællesskab på grundlag af indberetninger fra de enkelte nævn en samlet årsberetning om skolevæsenet og virksomheden efter kapitel I-IV i lov om fritidsundervisning m. v. i kommunen. Årsberetningen indsendes gennem kommunalbestyrelsen til amtsrådet.

Kapitel 4.

Amtsrådets funktioner.

§ 34. Tilsynet med det kommunale skolevæsen og den i kapitel I-IV i lov om fritidsundervisning m. v. omhandlede virksomhed varetages af amtsrådet, jfr. dog § 66.

Stk. 2. Amtsrådet fører tilsyn med, at de gældende bestemmelser for skolevæsenet og den i stk. 1 nævnte virksomhed i amtsråds-kredsen overholdes, og at påbudte foranstaltninger iværksættes. Amtsrådet er i så henseende berettiget til at forlange alle oplysninger meddelt af de kommunale skolemyndigheder.

§ 35. Amtsrådet udarbejder sammen med de kommunale skolemyndigheder en plan for udbygningen af folkeskolevæsenet, ungdomsskolevirksomheden og anden offentlig skoleundervisning i amtsråds-kredsen.

Stk. 2. Udbygningsplanen udarbejdes efter retningslinjer, som forhandles med de kommunale skolemyndigheder og godkendes af undervisningsministeren. Planen forelægges undervisningsministeren til godkendelse.

Stk. 3. Udbygningsplanen optages til revision med højst 5 års mellemrum.

Stk. 4. Undervisningsministeren kan fastsætte regler om udformningen af udbygningsplaner og om fremgangsmåden ved ud-

arbejdelse af disse samt om behandlingen af skolebyggesager i øvrigt.

§ 36. Amtsrådet træffer beslutning om godkendelse af kommunernes skitseprojekter til skolebyggeri. Det påser herunder, at byggearbejdet er i overensstemmelse med den for amtsråds-kredsen godkendte udbygningsplan, jfr. § 35. Det træffer endvidere beslutning om godkendelse af skitse- og totalprojekter til amtskommunale skoler.

Stk. 2. Undervisningsministeren kan fastsætte regler om godkendelse af projekter til gymnasieskoler.

§ 37. Amtsrådet træffer beslutning om godkendelse af kommunernes skoleplaner og om ændringer i godkendte planer.

Stk. 2. Det træffer beslutning om godkendelse af undervisningsplaner for de kommunale skoler og om ændringer i godkendte planer.

Stk. 3. Undervisningsministeren fastsætter regler om affattelsen af skoleplaner og undervisningsplaner og om fremgangsmåden ved amtsrådets behandling af sager vedrørende godkendelse af de nævnte planer.

§ 38. Amtsrådet træffer beslutning om godkendelse af befordringsordninger for skoleelever. Det træffer endvidere beslutning om indretning af befordringsordninger for andre uddannelsessøgende efter regler, der fastsættes af undervisningsministeren.

Stk. 2. Det træffer beslutning om godkendelse af undervisning i en nabokommunes skole af elever fra fjerntliggende og svagt befolkede dele af en kommune og om hjemstedskommunens betaling herfor.

§ 39. Amtsrådet træffer beslutning om godkendelse af ungdomsskolens skoleplan, ungdomsskolens almene kursus, specialundervisning, prøveforberedende undervisning og fritidsvirksomhed.

Stk. 2. Det træffer beslutning om godkendelse af ungdomsklubber.

Stk. 3. Det træffer beslutning om godkendelse af aftenskolekursus, aftenhøjskolekursus, studiekredse, foredragsrækker og interessegrupper for voksne, når disse etableres første gang. Det træffer endvidere beslutning om godkendelse af forberedelseskursus og specialundervisning for voksne.

Stk. 4. Sager vedrørende godkendelse af ungdomsskolens erhvervsmæssige grunduddannelser, ungdomskostskoler og erhvervsmæssige kursus forelægges undervisningsministeren til afgørelse.

§ 40. Amdsrådet træffer beslutning om oprettelse af skoler og andre undervisningsinstitutioner m. v. under amtskommunen.

Stk. 2. Det udarbejder en plan for amtskommunens skolevæsen og undervisningsvirksomhed m. v. Planen, der skal indeholde oplysning om de enkelte skoler og institutioner og deres virksomhed samt om antallet af leder- og lærerstillinger og disses aflønning, forelægges undervisningsministeren til godkendelse.

Stk. 3. Det ansætter efter regler, der fastsættes af undervisningsministeren, ledere og lærere ved amtskommunens skole- og undervisningsvæsen. Stillinger som skoleinspektør og rektor besættes af kongen. Med hensyn til afskedigelse af ledere og lærere gælder § 7, stk. 3.

Stk. 4. Tilsynet med amtskommunens skole- og undervisningsvæsen varetages af undervisningsministeren.

§ 41. Ved amtskommunale folkeskoler, bortset fra observationsskoler, og amtskommunale gymnasieskoler oprettes et skolenævn på 5 medlemmer.

Stk. 2. 3 medlemmer vælges af amtsrådet blandt dets medlemmer. 2 medlemmer vælges af og blandt de personer, der på valgets tidspunkt har forældremyndigheden over børn, der er indskrevet i skolen, ved gymnasieskoler tillige de personer, der senest har haft forældremyndigheden over indskrevne børn, der er fyldt 18 år. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om valg af de foreldrevalgte medlemmer og deres stedfortrædere.

Stk. 3. Skolens leder og lærerrådets formand deltager uden stemmeret i skolenævnets møder. Lærerrepræsentanten må dog ikke overvære den del af forhandlingerne, der angår indstilling om ansættelse af skolens leder og lærere.

Stk. 4. Valg til skolenævnet finder sted snarest muligt efter hvert amtsrådsvalg. Nævnet fungerer indtil udgangen af den

måned, i hvilken valg af nyt skolenævn har fundet sted.

Stk. 5. Pligt til at modtage valg til skolenævnet har personer, der har bopæl i amtskommunen. Bestemmelserne i § 14, stk. 2, og §§ 15-18 gælder også for skolenævn ved amtskommunale skoler. Afgørelser efter § 15, stk. 1, træffes af amtsrådet.

Stk. 6. Udgifterne ved skolenævnets virksomhed afholdes af amtskommunen.

§ 42. Bestemmelserne i §§ 27 og 32 om skolenævnets funktioner gælder også for skolenævn ved amtskommunale skoler. Indstillinger efter § 27, stk. 7 og 8, og § 32 afgives til amtsrådet.

Stk. 2. Skolenævnets udtalelse skal indhentes om udkast til undervisningsplan for skolen.

Stk. 3. Det udfærdiger et ordensreglement for skolen.

Stk. 4. Dets udtalelse skal indhentes om regler vedrørende skolelægeordning, skoletandplejeordning og skolebespisning ved skolen.

Stk. 5. Det bevilger udskrivning af skolen efter folkeskolelovens § 43, stk. 3.

Stk. 6. Det fastsætter ordningen og omfanget af eventuelle årsprøver i de klasser, der ikke slutter med nogen statskontrolleret prøve eller eksamen.

Stk. 7. Indstilling om ansættelse og afskedigelse af ledere og lærere ved en amtskommunal skole foretages af skolenævnet.

§ 43. Amdsrådet fastsætter lønningsancienniteten for ledere og lærere, der er ansat ved det kommunale skolevæsen og andre kommunale undervisningsinstitutioner, herunder ungdomsskoler og ungdomskostskoler, i amtsrådskredsen, efter regler, der fastsættes af undervisningsministeren.

§ 44. Amdsrådet træffer beslutning om godkendelse af de i § 22, stk. 6, nævnte instrukser for ledere m. fl. For de under amtsrådet ansatte skole- og institutionsledere, ledende skolepsykologer, skolepsykologer, viceskoleinspektører samt faglige og andre konsulenter udfærdiges instrukser af amtsrådet.

§ 45. Amdsrådet forestår udbetaling af lønninger til ledere og lærere ved det kom-

munale skolevæsen. Statens tilskud til kommunernes skolevæsen, den i lov om fritidsundervisning m. v. omhandlede virksomhed samt til amtskommunens skole- og undervisningsvæsen udbetales gennem amtsrådet.

Stk. 2. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om udbetaling af lønninger og tilskud efter stk. 1. Undervisningsministeren kan endvidere bestemme, at statens tilskud til anden undervisningsvirksomhed udbetales gennem amtsrådet.

§ 46. Undervisningsministeren kan fastsætte regler om udbetaling af elevunderstøttelser m. v. ved amtsrådets foranstaltning.

§ 47. Sager vedrørende det kommunale skolevæsen og fritidsundervisningen m. v., der forelægges undervisningsministeren, skal være ledsaget af en udtalelse fra amtsrådet. Rådet skal endvidere afgive erklæring i alle sager om de nævnte spørgsmål, der forelægges det af undervisningsministeren.

§ 48. Amtsrådet kan bevilge tilskud til foranstaltninger til fremme af skolevæsenet, fritidsundervisningen m. v. eller anden undervisningsvirksomhed i amtsrådskredsen.

§ 49. Amtsrådet udarbejder på grundlag af de af kommunernes skolemyndigheder indsendte årsberetninger en samlet årsberetning om skolevæsenet og den i kapitel I-IV i lov om fritidsundervisning m. v. omhandlede virksomhed i kommunerne. Det udarbejder endvidere en årsberetning om amtskommunens skolevæsen og undervisningsvirksomhed m. v. Årsberetningerne indsendes til undervisningsministeriet.

Kapitel 5.

Amtskonsulenterne og amtskolepsykologen.

§ 50. For hver amtsrådskreds ansættes en amtskonsulent for folkeskolen, en amtskonsulent for fritidsundervisning og en amtskolepsykolog.

Stk. 2. Stillingerne som amtskonsulent og stillingen som amtskolepsykolog besættes af kongen og opslås ved amtsrådets foranstaltning. Når ansøgningsfristen er udløbet, indstiller amtsrådet 5 af ansøgerne, mellem hvilke valget træffes.

§ 51. Amtskonsulenten for folkeskolen er amtsrådets pædagogiske rådgiver i spørgsmål vedrørende folkeskolen. Rådet skal indhente udtalelse fra ham i alle sager om forslag til skoleplaner og undervisningsplaner og forslag til ændringer i disse samt i alle andre sager, der er af væsentlig betydning for folkeskolen.

Stk. 2. Amtskonsulenten for folkeskolen er efter amtsrådets nærmere bestemmelse vejledende og rådgivende for de under amtsrådets tilsyn hørende folkeskoler og de i forbindelse hermed stående institutioner.

§ 52. Amtskonsulenten for fritidsundervisning er amtsrådets pædagogiske rådgiver med hensyn til al virksomhed, der etableres i henhold til kapitel I-IV i lov om fritidsundervisning m. v. Rådet skal indhente udtalelse fra ham i alle sager om skole- og undervisningsplaner og ungdomsklubbers virksomhed samt i alle andre sager, der er af væsentlig betydning for den i loven omhandlede virksomhed.

Stk. 2. Amtskonsulenten for fritidsundervisning er efter amtsrådets nærmere bestemmelse vejledende og rådgivende for de i amtsrådskredsen etablerede ungdomsskoler, ungdomskostskoler og ungdomsklubber samt for øvrige fritidsforanstaltninger i henhold til lovens kapitel I-IV.

§ 53. Amtskonsulenten for folkeskolen og amtskonsulenten for fritidsundervisning virker i fællesskab for en koordinering mellem folkeskolens undervisning for elever i 8.-10. skoleår og ungdomsundervisningen i amtsrådskredsen.

§ 54. Amtsskolepsykologen bistår amtsrådet, amtskonsulenten for folkeskolen og amtskonsulenten for fritidsundervisning i pædagogiske og uddannelsesmæssige spørgsmål, der kræver særlig psykologisk indsigt.

Stk. 2. Amtsskolepsykologen er efter amtsrådets nærmere bestemmelse vejledende og rådgivende i skolepsykologiske spørgsmål og ved tilrettelæggelse af specialundervisning for de i amtsrådskredsen værende skoler og undervisningsinstitutioner, herunder statslige og private skoler og undervisningsinstitutioner.

§ 55. Amdsrådet kan med undervisningsministerens godkendelse antage fornøden faglig medhjælp for amtskonsulenterne og amtskolepsykologen.

§ 56. Amdsrådet fastsætter de nærmere regler for amtskonsulenternes og amtskolepsykologens samt deres faglige medhjælperes virksomhed i instrukser, der forelægges undervisningsministeren til godkendelse.

Kapitel 6.

Lederne og de kollegiale råd.

Lederne.

§ 57. Ved hver selvstændig kommunal eller amtskommunal skole eller anden undervisningsinstitution med flere fast ansatte lærere ansættes en leder.

Stk. 2. Lederen af en folkeskole benævnes førstelærer eller skoleinspektør. Lederen af en gymnasieskole og et kursus til højere forberedelseseksamen benævnes rektor. Lederen af en kommunes ungdomsskole benævnes ungdomsskoleinspektør. Lederen af en ungdomskostskole benævnes ungdomsskoleforstander.

Stk. 3. Lederen har såvel den administrative som den pædagogiske ledelse af vedkommende skoles eller institutions virksomhed.

§ 58. En af skolelederne i kommunen udpeges til ledende skoleinspektør. Denne leder bistår skolekommissionen og fritidskommissionen ved udøvelsen af deres tilsyn. Kommunalbestyrelsen kan endvidere pålægge ham at varetage en del af sine funktioner i forhold til skolevæsenet og anden undervisningsvirksomhed i kommunen.

Stk. 2. I større kommuner kan der i stedet for en ledende skoleinspektør med undervisningsministerens godkendelse ansættes en skoledirektør til at varetage de i stk. 1 nævnte funktioner. Skoledirektøren er forretningsfører for skolekommissionen og fritidskommissionen.

§ 59. Til at forestå det skolepsykologiske undersøgelses- og rådgivningsarbejde samt tilrettelæggelsen af specialundervisningen ved kommunale, statslige og private skoler og andre undervisningsinstitutioner i en

eller flere kommuner kan amtsrådet eller kommunalbestyrelsen i en større kommune med undervisningsministerens godkendelse ansætte en ledende skolepsykolog.

Stk. 2. Den ledende skolepsykolog udøver sin virksomhed under ansvar over for skolekommissionen og fritidskommissionen i den eller de kommuner, hvortil han ifølge sit ansættelsesforhold er knyttet. For de statslige og private skoler og undervisningsinstitutioners vedkommende udøver han sin virksomhed efter aftale med lederne af de pågældende skoler og institutioner.

De kollegiale råd.

§ 60. Ved hver kommunal eller amtskommunal folkeskole og gymnasieskole med mere end to fast ansatte lærere danner lederen, viceskoleinspektøren og fast ansatte lærere, herunder skolepsykologer og faglige konsulenter, der har faste undervisningstimer ved skolen, samt lærere, der er ansat på prøve, et lærerråd. Undervisningsministeren fastsætter regler om, i hvilket omfang time-lærere i normerede stillinger og vikarer er medlemmer af en skoles lærerråd.

Stk. 2. Ved skoler med kun én eller to fast ansatte lærere træder hver af disse i lærerrådets sted.

Stk. 3. I kommuner eller amtskommuner med mere end én kommunal eller amtskommunal skole udgør medlemmerne af lærerrådene og de i stk. 2 nævnte lærere et fælleslærerråd. Fælleslærerrådet tiltrædes af den ledende skolepsykolog i kommuner, hvor en sådan findes.

Stk. 4. Lærerrådet og fælleslærerrådet vælger selv deres formand og fastsætter selv deres forretningsorden. Lærerrådet og fælleslærerrådet kan nedsætte forretningsudvalg, der afgiver erklæring på rådets vegne efter regler fastsat i forretningsordenen.

§ 61. Skolekommissionen skal indhente erklæring fra fælleslærerrådet om følgende forhold vedrørende kommunens skolevæsen:

1. Udkast til kommunens skoleplan.
2. Udkast til undervisningsplaner for kommunens skoler.
3. Planer og tegninger til skolebygninger og -anlæg.
4. Ordensreglement for kommunens skoler.

5. Regler om skolelægeordning, skoletandplejeordning og skolebespisning ved kommunens skoler.
6. Udkast til instrukser for ledere m. fl.
7. Ordningen og omfanget af eventuelle årsprøver i de klasser, der ikke slutter med nogen statskontrolleret prøve eller eksamen.

Stk. 2. I en kommune eller amtskommune, hvor der kun er én kommunal eller amtskommunal skole, afgives erklæringen af lærerrådet.

§ 62. Lærerrådet træffer bestemmelse om, hvorvidt et barn skal rykkes op i næste klasse, være oversidder eller henvises til specialundervisning. Lærerrådets afgørelse kan indbringes for skolenævnet.

Stk. 2. Skolenævnet skal indhente erklæring fra lærerrådet om følgende forhold:

1. Udkast til undervisningsplan, der kun gælder den pågældende skole.
2. Arbejdets fordeling mellem lærerne samt den egentlige arbejdsplan.
3. Indførelse af nye undervisningsmidler i skolen.
4. Forslag om udvidelse og forbedring af skolelokalerne og disses forsyning med materiel og inventar.
5. Planer og tegninger til nye bygninger og anlæg for skolen eller ændringer i bestående bygninger og anlæg.

§ 63. Lærerrådet og fælleslærerrådet kan afgive udtalelser og stille forslag til skolenævnet eller skolekommissionen om alle spørgsmål, der vedrører henholdsvis den pågældende skole og kommunens skolevæsen. De skal afgive erklæring i alle sager om de nævnte spørgsmål, der forelægges dem af de kommunale skolemyndigheder. Lærerrådets og fælleslærerrådets erklæringer og forslag fremsendes gennem skolens leder henholdsvis den ledende skoleinspektør eller skoledirektøren med en udtalelse fra den pågældende.

Stk. 2. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler for lærerrådets og fælleslærerrådets virksomhed.

§ 64. Udgifterne ved lærerrådets og fælleslærerrådets virksomhed afholdes af kom-

munen eller amtskommunen efter regler, der fastsættes af undervisningsministeren.

Kapitel 7.

Klageadgang.

§ 65. Klage over afgørelser, der er truffet af de kommunale skolemyndigheder, kan, medmindre andet er fastsat ved eller i henhold til lov, inden 4 uger fra afgørelsens meddelelse indbringes for amtsrådet af de myndigheder, organisationer eller personer, som afgørelsen angår.

Stk. 2. Klage over amtsrådets afgørelser, herunder afgørelser efter stk. 1, kan, medmindre andet er fastsat ved eller i henhold til lov, inden 4 uger fra afgørelsens meddelelse indbringes for undervisningsministeren af de myndigheder, organisationer eller personer, som afgørelsen angår.

Kapitel 8.

Frederiksberg kommune.

§ 66. For Frederiksberg kommune udøver undervisningsministeren de funktioner, der er nævnt i § 34, § 36, 1. pkt., § 37, stk. 1 og 2, § 38, stk. 1, § 39, § 43, § 44, 1. pkt., og § 65, stk. 1.

Stk. 2. Statens tilskud til kommunens skolevæsen og til den i lov om fritidsundervisning m.v. omhandlede virksomhed i kommunen udbetales ved amtsrådets foranstaltning efter regler, der fastsættes af undervisningsministeren.

Stk. 3. Den af skolekommissionen og fritidskommissionen i medfør af § 33 udarbejdede årsberetning indsendes gennem kommunalbestyrelsen til undervisningsministeriet.

Afsnit II.

Københavns kommune.

Kapitel 9.

Kommunalbestyrelsen.

§ 67. Københavns kommunalbestyrelse træffer bestemmelse i alle sager vedrørende skolevæsenets økonomi.

Stk. 2. Den stadfæster kommunens skoleplan og undervisningsplan efter forslag udarbejdet af skoledirektionen.

Stk. 3. Den vedtager planer og overslag vedrørende opførelse og ombygning af skolebygninger og træffer afgørelse om valget af byggeplads efter indhentet erklæring fra stadsråden.

Stk. 4. Den ansætter og afskediger skoledirektøren.

Skoledirektionen.

§ 68. Den overordnede ledelse af og overtilsynet med Københavns kommunes skolevæsen varetages af skoledirektionen, der består af:

1. Den borgmester, under hvem skolesager er henlagt, der er skoledirektionens formand.
2. Rådmanden for den pågældende magistratsafdeling.
3. 4 medlemmer valgt af borgerrepræsentationen blandt dens medlemmer.
4. 4 medlemmer valgt af borgerrepræsentationen uden for dens kreds blandt de forældrevalgte medlemmer af samtlige skolenævn ved kommunens skoler.

Stk. 2. En repræsentant for fælleslærer-rådet deltager uden stemmeret i skoledirektionens møder. Han må dog ikke overvære den del af forhandlingerne, der angår indstilling om ansættelse af ledere og lærere ved kommunens skolevæsen.

Stk. 3. De i stk. 1, nr. 3, nævnte medlemmer har valgperiode sammen med borgerrepræsentationen.

Stk. 4. Valget af de i stk. 1, nr. 4, nævnte medlemmer gælder for 4 år og foretages inden 3 måneder efter hvert almindeligt valg til borgerrepræsentationen. For hvert medlem vælges tillige en stedfortræder. Udtræder et sådant medlem af det skolenævn, hvoraf det er medlem, udtræder det tillige af skoledirektionen.

§ 69. Skoledirektionen fører tilsyn med, at de for skolevæsenet gældende bestemmelser overholdes, og at påbudte foranstaltninger iværksættes.

Stk. 2. Den udarbejder forslag til skoleplan og undervisningsplan og ændringer i disse til stadfæstelse af kommunalbestyrelsen, jfr. § 67, stk. 2.

Stk. 3. Den ansætter og afskediger tjenestemænd i kommunens skolevæsen efter

reglerne i den vedtægt, der er udfærdiget for styrelsen af de kommunale anliggender i København.

Stk. 4. Dens udtalelse skal indhentes om planer vedrørende opførelse og ombygning af skolebygninger.

Stk. 5. Den godkender efter indstilling fra fælleslærerrådet, hvilke undervisningsmidler og lærebøger (lærebogssystemer) skolerne kan benytte.

Stk. 6. Den træffer afgørelse om orlov i henhold til Københavns kommunes ferie-regulativ.

Stk. 7. Skolevæsenets årlige budgetforslag forelægges skoledirektionen. Den afgiver i øvrigt erklæring i alle sager, der forelægges den af kommunalbestyrelsen.

Stk. 8. Skoledirektionen træffer bestemmelse i alle sager vedrørende skolevæsenet, der ikke er henlagt til andre myndigheder. Den kan tage alle spørgsmål, der er af betydning for skolevæsenet, under behandling.

Skoledirektøren.

§ 70. Skoledirektøren er forretningsfører for skoledirektionen, der kan overdrage en del af sin myndighed til ham.

Stk. 2. Skoledirektøren deltager uden stemmeret i skoledirektionens møder.

Stk. 3. De nærmere regler om skoledirektørens myndighed og forretningsområde fastsættes i en af skoledirektionen udarbejdet instruks, der stadfæstes af kommunalbestyrelsen.

Skolenævn.

§ 71. Ved hver kommunal skole vælges et skolenævn på 5 medlemmer. Borgerrepræsentationen vælger 2 medlemmer, der kan være fælles for flere skolenævne. De øvrige medlemmer vælges efter regler, der fastsættes af kommunalbestyrelsen, af og blandt de personer, der på det tidspunkt, valget foregår, har forældremyndigheden over børn, der er indskrevet i skolen, ved gymnasieskoler tillige de personer, der senest har haft forældremyndigheden over indskrevne børn, der er fyldt 18 år.

Stk. 2. Skolenævnet vælger selv sin formand og fastsætter selv sin forretningsorden.

Stk. 3. Der afholdes møde, når formanden finder det nødvendigt, eller når det for-

langes af 2 af medlemmerne. Skolenævnets beslutninger er kun gyldige, hvis mindst 3 medlemmer har stemt for dem. Alle beslutninger indføres i en beslutningsprotokol. Ved hvert mødes slutning underskrives protokollen af de medlemmer, der har deltaget i mødet. Ethvert af disse medlemmer er berettiget til kort at få sin afgivende mening indført i beslutningsprotokollen og medtaget ved beslutningens meddelelse til andre myndigheder.

Stk. 4. Skolens leder og 2 repræsentanter for lærerne valgt af lærerrådet deltager uden stemmeret i skolenævnets møder.

§ 72. Skolenævnet fører tilsyn med, at at de i skolen optagne børn følger undervisningen, og det sørger for overholdelse af lovgivningens bestemmelser til modarbejdelse af skoleforsømmelser.

Stk. 2. Det kan udtale sig om sager, hvor der er iværksat politimæssig undersøgelse, og om børneværnsager. Det medvirker i øvrigt ved løsningen af sociale opgaver, der er knyttet til skolen.

Stk. 3. Det fører tilsyn med den skole, for hvilken det er valgt.

Stk. 4. Dets udtalelse skal indhentes om skolelægeordningen, skoletandlægeordningen og skolebespisningen ved skolen.

Stk. 5. Det kan stille forslag til skoledirektionen om anskaffelse af nyt materiel til skolelokalerne og om udvidelse og forbedring af disse.

Stk. 6. Dets udtalelse skal indhentes om planer til ændringer og udvidelse af skolen.

Stk. 7. Det bevilger udskrivning af skolen efter folkeskolelovens § 43, stk. 3.

Stk. 8. Lærerrådet skal give skolenævnet meddelelse om, hvilke læremidler (inden for de af skoledirektionen godkendte) der foreslås benyttet på skolen.

Stk. 9. Skolenævnet kan afgive udtalelser og stille forslag til skoledirektionen om alle spørgsmål, der vedrører skolen. 2 repræsentanter for skolenævnet, skolens leder samt en repræsentant for lærerrådet skal have adgang til at drøfte sagen med skoledirektionen.

Stk. 10. Det skal afgive erklæring i alle sager vedrørende skolen, der forelægges det af kommunalbestyrelsen eller skoledirektionen.

Stk. 11. Et barn kan ikke uden forældrenes samtykke bortvises fra skolen, før forhandling med skolenævnet har fundet sted. Er skolen og skolenævnet ikke enige, træffes afgørelsen af skoledirektøren, der afgiver indberetning til skoledirektionen.

Stk. 12. Skolenævnet formidler efter samråd med lærerrådet et pædagogisk oplysningsarbejde blandt skolens forældre.

Skoleledere og lærerråd.

§ 73. Den enkelte skoles leder har tilsynet med og ledelsen af skolen i overensstemmelse med en af skoledirektionen udfærdiget instruks for ham.

Stk. 2. Skolens leder, de ved skolen fast ansatte lærere og faste vikarer samt time-lærere, børnehavelærere og fritidshjems-pædagoger, der er ansat i normerede stillinger, danner skolens lærerråd, der selv vælger sin formand og selv fastsætter sin forretningsorden.

Stk. 3. Lærerrådet skal afgive erklæring i alle sager vedrørende skolen, der forelægges det af skoledirektionen, skolenævnet, skolens leder eller formanden. Det kan afgive udtalelser og stille forslag til skoledirektionen om alle spørgsmål, der vedrører skolen.

Stk. 4. Skoledirektionen fastsætter ved et regulativ de nærmere regler for lærerrådets virksomhed.

Fælleslærerrådet.

§ 74. For det samlede skolevæsen dannes et fælleslærerråd, der består af 2 skoleledere, 1 viceskoleinspektør og 6 lærere valgt af henholdsvis samtlige skoleledere, samtlige viceskoleinspektører og samtlige lærere. For hver gruppe vælges 2 stedfortrædere. Valget gælder for 4 år og foretages inden for hver gruppe for sig efter regler, der nærmere fastsættes af skoledirektionen. Fælleslærerrådet vælger selv sin formand og sekretær og fastsætter selv sin forretningsorden.

Stk. 2. Ved behandlingen af spørgsmål om en skoleform, der ikke er repræsenteret i fælleslærerrådet, suppleres dette af 1 skoleleder og 2 lærere, der er valgt af og blandt henholdsvis skolelederne og lærerne fra den nævnte skoleform.

Stk. 3. Fælleslærerrådet skal afgive erklæring i alle sager vedrørende kommunens samlede skolevæsen, der forelægges det af

skoledirektionen. Det kan afgive udtalelser og stille forslag til skoledirektionen om spørgsmål, der vedrører kommunens samlede skolevæsen.

Stk. 4. Fælleslærerrådets erklæring skal indhentes om:

1. Skoleplanen eller ændringer i denne.
2. Undervisningsplanen eller ændringer i denne.
3. Byggeplaner.
4. Godkendelse af undervisningsmidler.
5. Karakter- og ordensbestemmelser.

Fælles bestemmelser.

§ 75. Enhver, der er valgbar til skoledirektionen eller skolenævnene, har pligt til at modtage valg hertil. Fritagelsesbestemmelserne i § 27, stk. 2, 1. pkt., og stk. 3, i lov om kommunale valg anvendes dog tilsvarende.

Stk. 2. Ønsker et af de af borgerrepræsentationen valgte medlemmer af skoledirektionen at nedlægge sit hverv, afgør borgerrepræsentationen, om anmodningen kan imødekommes. Borgerrepræsentationens afgørelse kan indbringes for indenrigsministeren.

Stk. 3. Ønsker et medlem af et skolenævn at nedlægge sit hverv, afgør de øvrige medlemmer af skolenævnet, om anmodningen kan imødekommes. Skolenævnets afgørelse kan indbringes for kommunalbestyrelsen.

Stk. 4. Er der ved et medlems udtræden af skoledirektionen eller et skolenævn ingen stedfortræder, foretages suppleringsvalg for resten af valgperioden.

§ 76. Kommunalbestyrelsen opretter særlige organer til varetagelse af de funktioner med hensyn til virksomheden efter lov om fritidsundervisning m. v., der uden for København varetages af fritidskommissionen, de i § 11 omhandlede nævn og amtsrådet. De nærmere regler om disse organers sammensætning og virksomhed fastsættes af undervisningsministeren efter indstilling fra kommunalbestyrelsen.

§ 77. Statens tilskud til Københavns kommunes skolevæsen og til den i lov om fritidsundervisning m. v. omhandlede virksomhed i kommunen udbetales ved undervisningsministeriets foranstaltning.

Afsnit III.

Forskellige bestemmelser.

Kapitel 10.

Særlige bestemmelser.

§ 78. Undervisningsministeren kan fastsætte særlige regler med hensyn til amtsrådets, kommunalbestyrelsens, Københavns skoledirektionens, skolekommissionens, fritidskommissionens, nævnenes, ledernes, lærerrådets og fælleslærerrådets funktioner i forhold til de kommunale skolers eksamensafdelinger samt 8. hovedskoleklasse, 9. og 10. klasse.

§ 79. De i denne lov omhandlede valg eller indstillinger, ved hvilke der skal vælges henholdsvis indstilles mere end én person, foretages efter reglerne for forholdstalsvalg, når dette forlanges af nogen af de stemmeberettigede.

§ 80. Undervisningsministeren kan fastsætte bestemmelser om skolelokalers anvendelse til andet formål end undervisning.

§ 81. Staten kan yde tilskud til de i § 48 nævnte foranstaltninger til fremme af skolevæsenet, fritidsundervisningen m. v. eller anden undervisningsvirksomhed i amtsråds-kredsen. Indstilling om ydelse af sådanne tilskud forelægges af amtsrådet for undervisningsministeren, der træffer bestemmelser om, hvorvidt der kan ydes tilskud i de enkelte tilfælde.

Kapitel 11.

Ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser m. v.

§ 82. Loven træder i kraft den 1. april 1970.

Stk. 2. Lov om det kommunale skolevæsens styrelse og tilsyn, jfr. lovbekendtgørelse nr. 73 af 22. februar 1962, ophæves.

§ 83. De kapitaler, der hidtil har tilhørt skolefondene, anvendes efter amtsrådets bestemmelse til foranstaltninger, der er til gavn for skolevæsenet, fritidsundervisningen m. v. eller anden undervisningsvirksomhed i amtsråds-kredsen.

§ 84. De i henhold til skoletilsynslovens § 21, stk. 1, udnævnte amtsskolekonsulenter fortsætter indtil den 31. marts 1972, dog længst for resten af deres ansættelsesperiode, deres virksomhed efter skoletilsynslovens §§ 22 og 23 for deres hidtidige område og de inden for dette beliggende købstæder, jfr. skoletilsynslovens § 27.

Stk. 2. Bestemmelserne i stk. 1 anvendes tilsvarende på de i henhold til skoletilsyns-

lovens § 25, stk. 1, udnævnte konsulenter for specialundervisningen og de i henhold til § 25, stk. 5, udnævnte medhjælpere for konsulenten.

Stk. 3. Undervisningsministeren kan i øvrigt fastsætte overgangsbestemmelser vedrørende lovens gennemførelse.

§ 85. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Bemærkninger til lovforslaget.

I. Almindelige bemærkninger.

1. De nugældende bestemmelser om det kommunale skolevæsens styrelse og tilsyn findes i skoletilsynsloven, jfr. bekendtgørelse nr. 73 af 22. februar 1962 af lov om det kommunale skolevæsens styrelse og tilsyn, som ændret ved lov nr. 164 af 12. maj 1965.

Efter de gældende bestemmelser er skolemyndighederne i kommunerne uden for København kommunalbestyrelsen, skolekommissionen, eventuelle skolenævn ved de enkelte skoler samt lærerrådene og fælleslærerrådet. I Københavns kommune er de tilsvarende myndigheder kommunalbestyrelsen, skoledirektionen, skolenævn ved de enkelte skoler samt lærerrådene og fælleslærerrådet.

Kommunalbestyrelsen er den øverste stedlige skolemyndighed i kommunen. Den bestemmer inden for de ved lovgivningen fastsatte rammer, hvorledes skoleordningen skal være i kommunen og træffer bestemmelse om alle forhold vedrørende folkeskolen, der ikke er henlagt til andre myndigheder. Alle sager, der er henlagt til andre kommunale skolemyndigheder, skal dog forelægges for kommunalbestyrelsen til afgørelse, såfremt de medfører forøgede udgifter for kommunen.

Er der kun én skole i kommunen, varetager en skolekommission tilsynet med og styrelsen af kommunens skolevæsen.

Er der flere skoler i kommunen, varetages tilsynet med og styrelsen af skolevæsenet enten af en skolekommission for hele kommunen eller af en skolekommission i forbindelse med skolenævn ved den eller de enkelte skoler. Afgørelse om skoletilsynets ordning inden for kommunen træffes af kommunalbestyrelsen, der, såfremt den ikke i sit første møde efter et nyvalg har bestemt, at der skal oprettes skolenævn ved hver skole, skal foranledige, at der afholdes en forældreafstemning ved de enkelte skoler om oprettelse af skolenævn, forinden

den træffer bestemmelse om skoletilsynets ordning.

Når der ikke oprettes skolenævn ved de enkelte skoler, er skolekommissionens medlemstal én over det dobbelte antal af kommunens skoler, dog mindst 5 og højst 15. Medlemmerne vælges dels af forældre til børn i skolerne, dels af kommunalbestyrelsen i eller uden for dens midte, således at antallet af kommunalbestyrelsesvalgte medlemmer er én over antallet af forældrevalgte medlemmer. Er der skolenævn ved enkelte af skolerne, vælger dette blandt sine forældrevalgte medlemmer en repræsentant for den pågældende skole.

Oprettes skolenævn ved alle skoler i kommunen, er skolekommissionens medlemstal 5, 7 eller 9 efter kommunalbestyrelsens bestemmelse. Af medlemmerne vælges 3, 5 eller 7 af kommunalbestyrelsen i eller uden for dens midte, medens 2 medlemmer vælges af og blandt de forældrevalgte medlemmer af skolenævnene.

Skolenævnet har 3 eller 5 medlemmer. Medlemstallet fastsættes af kommunalbestyrelsen under hensyntagen til skolens størrelse. Et af medlemmerne vælges af og blandt skolekommissionens kommunalbestyrelsesvalgte medlemmer, de øvrige medlemmer vælges af forældrene til de i skolen indskrevne børn.

Hvor der oprettes skolenævn, er beføjelserne med hensyn til skoletilsynet og styrelsen af skolevæsenet delt således, at skolekommissionens beføjelser omfatter forhold, der vedrører kommunens samlede skolevæsen, og bestemmelser, der er fælles for alle skoler i kommunen, medens skolenævnets beføjelser omfatter tilsynet med den skole, for hvilken det er valgt, og i øvrigt de spørgsmål, der vedrører den pågældende skole alene.

For hver amtsrådsreds er der oprettet en skoledirektion, der består af amtmanden som formand og 4 medlemmer valgt af amtsrådet i eller uden for dets midte.

Skoledirektionen er tilsynsmyndighed for landkommunernes skolevæsen.

For købstadkommunernes og de hermed lige-stillede kommuners skolevæsen er undervisningsministeren tilsynsmyndighed. Tilsynet med disse kommuners skolevæsen er dog mere begrænset end tilsynet med landkommunernes skolevæsen.

For hver amtsrådsreds er der endvidere oprettet et skoleråd, bestående af amtsrådet og repræsentanter for de i amtsrådsredsen beliggende købstæder. Amtmanden er formand for skolerådet.

Skolerådet, der fungerer som et fællesorgan for amtsrådsredsens og købstædernes fællesanliggender, bestyrer skolefonden, hvis opgave er at fordele statens tilskud til det kommunale skolevæsen og fritidsundervisningen m. v. i skolerådsredsen, at afholde skoleudgifter, der vedrører hele skolerådsredsen, samt at yde bidrag til formål, der har betydning for oplysning og undervisning i skolerådsredsen. Herudover har skolerådet visse administrative opgaver, hvoriblandt kan nævnes fastsættelse af lønningsanciennitet for lærere i skolerådsredsen og beregning af pensioner og ventepenge til folkeskolens lærere og deres efterladte.

Efter lov nr. 233 af 6. juni 1968 om fritidsundervisning m. v., der trådte i kraft den 1. august 1969, administreres fritidsundervisningen og fritidsvirksomheden efter loven af kommunalbestyrelsen, ungdomsnævn og ungdomsskoleudvalg i kommunerne og på amtsplan af særligt nedsatte amtsungdomsnævn med rådgivende udvalg (aftenskoleudvalg, ungdomsskoleudvalg, fritidsudvalg og udvalg vedr. den landbrugsfaglige undervisning).

I København nedsættes et ungdomsnævn med et særligt underudvalg vedr. ungdomsskolen, og i øvrigt medvirker her skoledirektionen, der i en række relationer udfører de hverv, der uden for København er overdraget til ungdomsnævnet, amtsungdomsnævnet og undervisningsministeren.

Tilsynet med virksomheden i henhold til lov om fritidsundervisning m. v. varetages af henholdsvis ungdomsskoleudvalg og ungdomsnævn i samarbejde med amtsungdomsnævnet.

2. Ved de to kommunallove, lov nr. 225 af 3. juni 1967 om revision af den kommunale inddeling med senere ændringer, jfr. lovbekendtgørelse nr. 86 af 24. marts 1969, og lov nr. 223 af 31. maj 1968 om kommunernes styrelse, er der med virkning fra den 1. april 1970 gennemført dels en ændring af den kommunale inddeling og struktur, dels forskellige ændringer i landets kommunale styrelsesordning. Ændringerne i den kommunale lovgivning indebærer bl. a., at købstadkommunerne fremtidig ind-

drages under amtskommunen, og at samtlige landets kommuner undergives ensartede styrelsesregler, idet de hidtidige forskelligheder i styrelsesreglerne for købstadkommuner og sognekommuner falder bort.

Der følger heraf så vidtrækkende konsekvenser for lovgivningen om det kommunale skolevæsens styrelse og tilsyn, at undervisningsministeriet har anset det for nødvendigt at udarbejde et fuldstændigt forslag til en ny skolestyrelseslov til afløsning af den gældende skoletilsynslov.

Den gældende lov omfatter i første række folkeskolen, men dens bestemmelser finder tillige anvendelse på de kommunale gymnasieskoler, for hvilke der dog i betydeligt omfang er fastsat særlige bestemmelser i medfør af lovens § 56.

Forslaget til en ny skolestyrelseslov omfatter dels det kommunale skolevæsen som helhed, d. v. s. folkeskolen og de kommunale gymnasieskoler, dels den virksomhed, der omhandles i kapitel I-IV i lov nr. 233 af 6. juni 1968 om fritidsundervisning m. v., d. v. s. ungdomsskolen (kapitel I), fritidsvirksomhed for børn og unge (kapitel II), fritidsundervisning for voksne (kapitel III) og supplerende kulturelle arrangementer (kapitel IV). Baggrunden for denne udvidelse af lovens område er ønsket om at tilvejebringe en efter undervisningsministeriets opfattelse påkrævet samordning af de administrative bestemmelser, der skal gælde for det kommunale skolevæsen og fritidsundervisningen m. v.

Samordningen tænkes gennemført på den måde, at tilsynet med henholdsvis det kommunale skolevæsen og fritidsundervisningen m. v. varetages af 2 kommissioner — skolekommissionen og fritidskommissionen — således at kommissionernes flertal, der vælges af kommunalbestyrelsen, og hvoraf mindst halvdelen skal være kommunalbestyrelsesmedlemmer, består af de samme personer.

Der vil som følge af nærværende lovforslag blive fremsat forslag til lov om ændring af lov om fritidsundervisning m. v., for så vidt angår de administrative bestemmelser i denne lov.

Hovedpunkterne i lovforslaget vedrører amtsrådenes overtagelse af skoledirektionernes, amtsungdomsnævnenes, skolerådenes samt nogle af undervisningsministeriets beføjelser og opgaver i forhold til primærkommunerne, henlæggelse af nye opgaver vedrørende den planlæggende virksomhed m. v. til amtsrådene samt amtskommunernes overtagelse af skolefondenes opgaver og udgifter. Som led i en decentralisering foreslås det endvidere, at nogle beføjelser henlægges fra undervisningsministeriet og skoledirektionerne til kommunalbestyrelserne i primærkommunerne, og de gældende bestem-

møder om tilsynsmyndighederne i primærkommunerne foreslås revideret med henblik på en koordinering mellem det kommunale skolevæsen og fritidsundervisningen m. v.

Lovforslaget indeholder kun bestemmelser om de kompetente myndigheder og deres funktioner, idet den nærmere regulering af de skole- og undervisningsmæssige forhold, med hensyn til hvilke funktionerne udøves, findes i de herom gældende love, f. eks. folkeskoleloven, loven om gymnasieskoler og loven om fritidsundervisning m. v. Medens den gældende skoletilsynslov indeholder en række henvisninger til andre lovbestemmelser, navnlig af lønningmæssig og tilskudsmæssig karakter, er sådanne lovhensvisninger så vidt muligt udeladt af lovforslaget, da de må anses for unødvendige og som regel hurtigt forældes. I lovforslaget er, med enkelte undtagelser, heller ikke medtaget selvstændige bestemmelser af lønning- eller tilskudsmæssig karakter.

Ligesom den gældende skoletilsynslov indeholder lovforslaget et særligt afsnit — kapitel 9 — om de administrative bestemmelser, der gælder for skoleforholdene i Københavns kommune. Disse bestemmelser, der som følge af Københavns kommunes særlige status på væsentlige punkter adskiller sig fra de tilsvarende bestemmelser vedrørende forholdene uden for København, er kun blevet underkastet en begrænset revision og ajourføring.

Undervisningsministeriet har om lovforslaget ført forhandlinger med de kommunale sammenslutninger, Danmarks Lærerforening, Gymnasieskolernes Lærerforening samt en række foreninger og organisationer inden for ungdoms- og fritidsundervisningsområdet. Ministeriet har endvidere modtaget skriftlige udtalelser og henvendelser fra følgende organisationer m. fl.:

De samvirkende Kommunalforeninger i Danmark, Den danske Købstadforening, Foreningen Bymæssige Kommuner, Amtsrådsforeningen i Danmark, Københavns magistrat, Frederiksberg kommune, Danmarks Lærerforening, Gymnasieskolernes Lærerforening, Københavns Skoleinspektørforening, Københavns Lærerforening, Folkeligt Oplysningsforbund, Liberalt Oplysningsforbund, Dansk Ungdoms Fællesråd, Landsforeningen Ungdomsringen, Dansk Idræts Forbund, De danske Skytte-, Gymnastik- og Idrætsforeninger, De danske Gymnastik- og Ungdomsforeninger, Børne- og Ungdomskorpsets Samråd, Dansk Klublederforening, De samvirkende danske Landboforeninger, De samvirkende danske Husmandsforeninger, Foreningen af danske Husholdningslærere, Statens Husholdningsråd, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Aften- og Ungdomsskoleforening, Københavns kommunes Ung-

doms- og Aftenskolelærerforening, Samrådet af amtskolekonsulenter, Samrådet af amtskonsulenter for fritidsundervisning, Samrådet af amtskonsulenter for specialundervisning, Landsforeningen Skole og Samfund samt Administrationsrådet.

II. Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser.

Til kapitel 1.

I dette kapitel er samlet forskellige bestemmelser om kommunalbestyrelsens beføjelser og opgaver med hensyn til skolevæsenet og fritidsundervisningen m. v. i primærkommunerne.

Til § 1.

Bestemmelsen svarer til § 1 i den gældende tilsynslov, men den omfatter foruden kommunens skolevæsen også fritidsundervisningen m. v.

I paragraffens stk. 1 fastslås kommunalbestyrelsens almindelige kompetence til at træffe afgørelse i de af bestemmelsen omfattede skole- og undervisningsspørgsmål m. v. Undtagelser herfra må således have udtrykkelig hjemmel.

Af paragraffens stk. 2 følger, at kommunalbestyrelsen i alle tilfælde har den bevilgende myndighed, d. v. s. også i sager, hvor afgørelsen er henlagt til skolekommissionen, fritidskommissionen, skolenævnet eller et af de i forslagets § 11 omhandlede nævn, men medfører økonomiske konsekvenser for kommunen.

Til § 2.

Bestemmelsen svarer til den gældende bestemmelse i skoletilsynslovens § 2, stk. 1 og 2. For så vidt angår kommunalbestyrelsens beføjelser til udarbejdelse af forslag til skoleplan og undervisningsplaner samt til ændringer i disse planer, er de foreslåede ændringer kun redaktionelle.

Efter den nugældende bestemmelse indsendes forslagene af kommunalbestyrelsen til skoledirektionen, for købstadkommuner og dermed ligestillede kommuner til undervisningsministeren, til stadfæstelse.

Efter forslaget skal forslagene af kommunalbestyrelsen indsendes til amtsrådet til godkendelse, idet amtsrådet efter lovforslagets § 37, stk. 1 og 2, som tilsynsmyndighed foreslås tillagt beføjelsen til at træffe beslutning om godkendelse af primærkommunernes skole- og undervisningsplaner.

Til § 3.

Bestemmelsen svarer til § 5, stk. 1 og 2, i lov om fritidsundervisning m. v. Ungdomsskoleplanen skal efter § 5, stk. 5, i nævnte lov udarbejdes efter forhandling med amtsungdomsnævnet, og det må

F. t. 1. om styrelsen af kommunernes skolevæsen m.v.

anses for naturligt, at der ved nyordningen i forbindelse med planens udarbejdelse forhandles med amtsrådet af hensyn til den ønskelige koordinering af ungdomsskolevirksomheden i amtet.

Til § 4.

Efter den gældende lovs § 19, stk. 2, godkender amtsrådskredsens skoledirektion landkommunernes planer og overslag vedrørende opførelse og ombygning af skolebygninger og valget af byggegrund. For så vidt angår købstadkommunerne og de hermed ligestillede kommuner træffes afgørelsen af kommunalbestyrelsen, jfr. § 24, stk. 1, nr. 2, og stk. 3. Der er tale om dels en godkendelse af skitseprojektet med dets udgiftsoverslag og valget af byggegrund, dels en godkendelse af det derefter udarbejdede totalprojekt. Til hjælp ved sin behandling af disse sager indhenter skoledirektionen erklæringer fra amtslægten og for faglokalernes vedkommende fra de pågældende faginspektører og -konsulenter samt eventuelt fra sin rådgivende arkitekt. Tilsvarende gælder for skolebyggeri i købstadkommunerne; i praksis har disse dog ikke anvendt rådgivende arkitekt.

Ved kommunalreformen ophæves den hidtidige forskel mellem land- og købstadkommunerne. Da der må tilstræbes størst mulig ligestilling mellem kommunerne, og da det er af betydning for skolebyggeriets udvikling og rationalisering, at der sker en vis samordning af hovedlinjerne i byggeriet, foreslås det, at begge kommunegrupper skal forelægge amtsrådet deres skitseprojekter til godkendelse. Samtidig foreslås landkommunernes kompetence udvidet ved, at disse kommuners totalprojekter ikke mere skal godkendes af en amtslig myndighed. Fremtidig gøres der altså heller ikke i denne henseende forskel mellem de to kommunegrupper.

Der er ikke som i den gældende lov optaget bestemmelser om, hvilke erklæringer der skal indhentes over byggeplaner, idet nærmere bestemmelser herom vil blive fastsat i et cirkulære.

I cirkulæret vil endvidere blive givet en beskrivelse af, hvilke forhold der bør indgå i prøvelsen af skitseprojekter (byggeprogram, valg af byggegrund, skitseprojekt, overslag).

Til § 5.

Bestemmelsen svarer til § 33, stk. 1, og § 61, stk. 1, i lov om fritidsundervisning m. v.

Til § 6.

Bestemmelsen svarer til § 33, stk. 2, og § 61, stk. 3, i lov om fritidsundervisning m. v.

33 Fremsatte lovforslag (undt. finans- og tillægsbev. lovforslag).

Til § 7.

Efter de gældende bestemmelser besættes lærerstillinger ved det kommunale skolevæsen i landkommuner af skoledirektionen og i købstadkommuner af kommunalbestyrelsen, i sidstnævnte tilfælde efter at sagen med kommunalbestyrelsens erklæring har været forelagt undervisningsministeriet til godkendelse af det trufne valg, jfr. skoletilsynslovens § 18, stk. 4, og § 38, stk. 5. Stillinger som skoleinspektør, konsulent for specialundervisningen (i folkeskolens 6. lønningsklasse), rektor, stads-skoleinspektør og skoledirektør besættes af kongen, jfr. skoletilsynslovens § 39, stk. 1. De nærmere regler om fremgangsmåden ved opslag af ledige stillinger samt om indstilling til og besættelse af stillinger findes i skoletilsynslovens §§ 38 og 39.

Efter § 7, stk. 1, skal kommunalbestyrelsen ansætte ledere og lærere ved kommunens skole- og undervisningsvæsen. Bestemmelsen omfatter samtlige leder- og lærerstillinger, der er normeret på kommunens skoleplan og dens ungdomsskoleplan, idet dog visse lederstillinger som hidtil skal besættes af kongen. Bestemmelsen omfatter også ansættelse som lærer på prøve eller vikar i normerede stillinger samt konstitution i sådanne stillinger.

I § 7, stk. 2, er det i overensstemmelse med de gældende bestemmelser om ansættelse af lærere og skoleinspektører i folkeskolen foreslået, at en enstemmig indstilling af en ansøger til en stilling i folkeskolen eller den kommunale ungdomsskole skal være bindende for den ansættende myndighed. Den foreslåede bestemmelse omfatter samtlige leder- og lærerstillinger i folkeskolen og den kommunale ungdomsskole.

Efter § 7, stk. 4, fastsætter undervisningsministeren nærmere regler om fremgangsmåden ved ansættelse af ledere og lærere. I medfør af denne bestemmelse skal således de nærmere regler om opslag m. v. af ledige stillinger, som nu findes i den gældende lovs §§ 38 og 39, fastsættes af ministeren. Der vil herunder kunne fastsættes regler om, at visse sager, f. eks. om besættelse af lederstillinger, der ikke besættes af kongen, skal forelægges vedkommende direktorat i undervisningsministeriet til godkendelse af det trufne valg, forinden kommunalbestyrelsen foretager ansættelsen. Der henvises i denne forbindelse også til bestemmelserne om folkeskolens tjenestemænd i § 39 i lov nr. 291 af 18. juni 1969 om tjenestemænd i staten, folkeskolen og folkekirken.

Efter de gældende bestemmelser i skoletilsynslovens § 40 foretages afskedigelse af en fast ansat lærer efter ansøgning uden pension af den kaldende (ansættende) myndighed, og afskedigelse efter

ansøgning med pension af en lærer på grund af alder foretages ligeledes af den ansættende myndighed. Afskedigelse efter ansøgning med pension af en lærer på grund af svagelighed foretages efter kommunalbestyrelsens indstilling og erklæring af skolerådet af undervisningsministeren, og uansøgt afskedigelse med eller uden pension af en lærer, der ikke gør fyldest i sin stilling, foretages ligeledes af ministeren. Pensioner beregnes og anvises af skolerådet.

Efter § 7, stk. 3, skal afskedigelse efter ansøgning (eller ved opnået 70 års alder) af en leder eller lærer altid foretages af den ansættende myndighed, medens uansøgt afskedigelse af en fast ansat leder eller lærer altid skal foretages af undervisningsministeren eller efter indstilling fra ministeren. Afgørende for, hvilken myndighed der er kompetent til at foretage en afskedigelse, er således efter forslaget, om afskedigelsen sker efter eller uden ansøgning. I den sidstnævnte kategori af sager bør undervisningsministeren — af hensyn til en ensartet bedømmelse af disse sager — altid være den kompetente myndighed uanset afskedigelsesgrunden og uanset, om afskedigelsen foretages med eller uden pension.

Uansøgt afskedigelse af en lærer, der ikke er fast ansat, f. eks. en vikar eller en lærer på prøve, må dog foretages af den ansættende myndighed.

Efter § 7, stk. 4, skal undervisningsministeren fastsætte nærmere regler om fremgangsmåden ved afskedigelse af ledere og lærere. Der vil i forbindelse hermed kunne fastsættes regler om fremgangsmåden ved beregning og anvisning af pensioner, hvilke funktioner fremtidig tænkes henlagt fra skolerådene og skolefondene til lønnings- og pensionsministeriet, jfr. betænkning nr. 441/1967 om skolefondenes forvaltning af og kontrol med tilskudsmidlerne, side 26-28: Udvalgets overvejelser og forslag vedrørende pensionsforvaltningen.

Til kapitel 2.

Kapitlet indeholder bestemmelser om tilsynsmyndighederne i primærkommunerne, herunder regler om valg og sammensætning af de tilsynsførende organer og om fremgangsmåden ved udøvelsen af deres funktioner.

Til § 8.

Til stk. 1.

De gældende bestemmelser, hvorom henvises til de almindelige bemærkninger, blev gennemført ved lovrevisionen i 1962 og har været anvendt ved valgene i 1962 og 1966. På grundlag af de ved disse valg indhøstede erfaringer må det konstateres, at

bestemmelserne ikke har virket tilfredsstillende i praksis. Det har navnlig vist sig, at der gennemgående kun har været en meget ringe deltagelse i de ovenfor omtalte afstemninger i skolernes forældrekrede. Af de for undervisningsministeriet foreliggende oplysninger vedrørende valgene i 1966 fremgår følgende:

I *købstadkommunerne* oprettedes der skolenævn ved 215 skoler, men ikke ved 181 skoler; for 21 skoler savnes der oplysning. I 194 tilfælde oprettedes skolenævn ved beslutning i kommunalbestyrelsens første møde efter kommunevalget, i 7 tilfælde ved beslutning i kommunalbestyrelsen efter afstemningsprocedure i forældrekrede (men uden at kommunalbestyrelsen var bundet af afstemningens resultat) og i 11 tilfælde som følge af fornødent flertal ved forældreafstemning; i 3 tilfælde savnes oplysning om, på hvilken måde skolenævn blev oprettet.

I *landkommunerne* oprettedes der skolenævn ved 418 skoler, men ikke ved 828 skoler; for 567 skoler savnes der oplysning. I 359 tilfælde oprettedes skolenævn ved beslutning i kommunalbestyrelsens første møde efter kommunevalget, i 15 tilfælde ved beslutning i kommunalbestyrelsen efter afstemningsprocedure i forældrekrede (men uden at kommunalbestyrelsen var bundet af afstemningens resultat) og i 39 tilfælde som følge af fornødent flertal ved forældreafstemning; i 5 tilfælde savnes oplysning om, på hvilken måde skolenævn blev oprettet.

Ifølge disse oplysninger blev skolenævn således kun i i alt 50 tilfælde (11 + 39) oprettet som følge af fornødent flertal ved afstemning i forældrekrede.

Årsagen til den ringe praktiske betydning, som de omtalte afstemninger i forældrekrede hidtil har fået, må formentlig i første række søges i de gældende bestemmelsers u hensigtsmæssige og udviklede udformning. Men dernæst må det antages, at der i mange tilfælde har været tale om svigtende eller mangelfuld kommunikation mellem kommunalbestyrelserne og skolernes forældrekrede både med hensyn til selve afstemningens afholdelse og med hensyn til oplysning om betydningen af afstemningens udfald.

På baggrund af de hidtil indvundne erfaringer har undervisningsministeriet ikke anset det for formålstjenligt at opretholde de nugældende afstemningsregler.

Det er endvidere ministeriets opfattelse, at de nugældende bestemmelser, der giver mulighed for en fakultativ ordning af skoletilsynet i primærkommunerne, danner et mindre klart grundlag for fordelingen af tilsynsfunktionerne mellem på den ene

side skolekommissionen og på den anden side skolenævne.

Ved de omfattende kommunesammenlægninger, der finder sted i forbindelse med kommunalreformens gennemførelse, forventes antallet af primærkommuner pr. 1. april 1970 at blive under 300 mod tidligere ca. 1.300. Dannelsen af større primærkommuner må nødvendigvis øge behovet for, at hver enkelt skoles forældrekreds får mulighed for at deltage i eller øve indflydelse på skolens arbejde. Hvis tilsynet med en kommunes skolevæsen varetages af skolekommissionen alene, vil forældrene ved de enkelte skoler under de ændrede kommunale forhold ikke få mulighed for på tilfredsstillende måde at gøre deres synspunkter og interesser gældende. Det foreslås derfor i § 8, stk. 1, at tilsynet med kommunens skolevæsen skal varetages af skolekommissionen i forbindelse med skolenævn ved de enkelte skoler. Efter forslaget vil tilsynsordningen således blive den samme i alle primærkommuner, og oprettelsen af skolenævn ved de enkelte kommunale skoler gøres obligatorisk.

Til stk. 2.

Efter § 74, stk. 3, i lov om fritidsundervisning m. v. føres tilsynet med ungdomsskolevirksomheden af ungdomsskoleudvalget i samarbejde med ams-ungdomsnævnet, og tilsynet med fritidsvirksomhed for børn og unge og fritidsundervisning for voksne føres efter lovens § 75, stk. 7, af ungdomsnævnet, ligeledes i samarbejde med amsungdomsnævnet.

Under folketingets behandling af forslaget til lov om fritidsundervisning m. v. blev der ytret ønske om en forenklet administration, således at i hvert fald ungdomsskolen administrativt fik en nærmere tilknytning til folkeskolen, og det blev fra undervisningsministeriets side stillet i udsigt, at man i forbindelse med de forestående ændringer i kommunestrukturen ville overveje dette spørgsmål.

Man har dog fundet det hensigtsmæssigt at bibeholde et særligt organ til varetagelse af tilsynet med fritidsundervisningen m. v., og den ønskede samordning foreslås herefter opnået derved, at det af kommunalbestyrelsen udpegede flertal i henholdsvis skolekommissionen og fritidskommissionen består af de samme personer, jfr. § 9.

For at sikre en bred kontakt til de forskellige interesserede kredse i forbindelse med fritidskommissionens virksomhed foreslås det, at kommissionen bistås af 3 særligt nedsatte nævn, jfr. § 11, der hver dækker virksomhed i henhold til et kapitel i fritidsundervisningsloven. (Kapitel I: Ungdomsskolen, kapitel II: Fritidsvirksomhed for børn og unge og kapitel III: Fritidsundervisning for voksne. Kapitel

IV om supplerende kulturelle arrangementer vil altid knytte sig til virksomhed i henhold til et eller flere af de foregående kapitler).

Til § 9.

§ 9 indeholder bestemmelser om valg og sammensætning af skolekommissionen og fritidskommissionen.

Til stk. 2.

Efter de gældende bestemmelser i skoletilsynslovens § 4 og § 9 afhænger skolekommissionens størrelse og sammensætning dels af, hvilken tilsynsordning der gælder i kommunen, dels af kommunalbestyrelsens bestemmelse. Men de kommunalbestyrelsesvalgte medlemmer udgør både efter den ene og den anden ordning skolekommissionens flertal. Efter forslaget skal skolekommissionen altid bestå af 11 medlemmer, men princippet om, at de kommunalbestyrelsesvalgte medlemmer skal udgøre kommissionens flertal, opretholdes, idet det foreslås, at 6 medlemmer vælges af kommunalbestyrelsen blandt dem, der er valgbare til kommunalbestyrelsen, således at mindst 3 af de valgte skal være medlemmer af kommunalbestyrelsen. Valget af disse medlemmer foretages efter reglerne i den kommunale styrelseslov.

Kommissionen består i øvrigt af 5 medlemmer, der vælges af og blandt de forældrevalgte medlemmer af skolenævne efter nærmere regler, der fastsættes af undervisningsministeren.

Ved den foreslåede sammensætning af kommissionen har man lagt vægt på, at de af kommunalbestyrelsen valgte medlemmer fortsat udgør kommissionens flertal, hvorved der sikres mulighed for overensstemmelse med kommunalbestyrelsen, når der skal træffes beslutning i sager af økonomisk karakter.

I kommuner, hvor der findes både folkeskole og gymnasieskole, bør det ved valget af skolenævnrepræsentanter til kommissionen tilstræbes, at såvel folkeskolen som gymnasieskolen bliver repræsenteret i kommissionen. I kommuner, der er dannet ved sammenlægning af to eller flere tidligere kommuner, bør det endvidere tilstræbes, at de tidligere kommuneområder så vidt muligt repræsenteres i kommissionen.

Til stk. 3.

De 6 kommunalbestyrelsesvalgte medlemmer af den foreslåede fritidskommission vil som ovenfor nævnt kunne sikre den ønskelige samordning mellem

fritidskommissionens og skolekommissionens virksomhed, og der vil her som i skolekommissionen være sikret mulighed for overensstemmelse med kommunalbestyrelsen i sager af økonomisk karakter.

Den fornødne faglige sagkundskab er tilgodeset gennem formændene for de 3 nævn efter § 11, og derudover gives der en repræsentation for de forskellige interesser inden for henholdsvis fritidsvirksomhed for børn og unge og voksenundervisning gennem 2 medlemmer, der vælges af henholdsvis fritidsnævnet og voksenundervisningsnævnet.

Til stk. 4.

Bestemmelsen tager sigte på små kommuner, f. eks. ø-kommuner. Indstilling om skolekommissionens og fritidskommissionens sammensætning skal i sådanne tilfælde af kommunalbestyrelsen gennem amtsrådet forelægges for undervisningsministeriet, der træffer afgørelse i sagen.

Til § 10.

§ 10 indeholder bestemmelser om valg og sammensætning af skolenævn.

Til stk. 1.

Der skal oprettes et skolenævn for hver selvstændig skole under kommunens skolevæsen. Et skolenævn kan således ikke være fælles for flere skoler, men hvis der under en hovedskole er henlagt en skoleafdeling, der ikke har egen leder, f. eks. en forskole for de yngre børneår, er skolenævnet fælles for hovedskolen og den pågældende skoleafdeling. Er der kun én skole i kommunen, skal der også vælges skolenævn ved denne skole, hvilket ikke er tilfældet efter den gældende lov (§ 3, stk. 1).

Skolenævnet skal være på 3 eller 5 medlemmer, og kommunalbestyrelsen fastsætter medlemstallet under hensyntagen til skolens størrelse. Dette er i overensstemmelse med den gældende bestemmelse i skoletilsynslovens § 10, stk. 1.

Til stk. 2.

Efter forslaget skal ét medlem vælges af kommunalbestyrelsen blandt dens medlemmer, medens de øvrige medlemmer af skolenævnet skal vælges af og blandt de personer, der på valgets tidspunkt har forældremyndigheden over børn, der er indskrevet i den pågældende skole, jfr. folkeskolelovens § 42, stk. 1, hvorefter et barn kan forlanges indskrevet i en skole med virkning fra begyndelsen af det skoleår, i hvilket barnet fylder 6 år. Det er her efter ikke nogen betingelse, at barnet også er optaget i skolen.

Forslaget adskiller sig fra de gældende bestemmelser i skoletilsynslovens § 10, stk. 2, på to punkter:

1. Efter de gældende bestemmelser vælges ét af skolenævnets medlemmer af og blandt skolekommissionens af kommunalbestyrelsen valgte medlemmer, hvorimod ét af medlemmerne efter forslaget vælges direkte af kommunalbestyrelsen. Herved sikres der direkte kontakt mellem nævnet og kommunalbestyrelsen på samme måde som mellem de i § 11 omhandlede nævn og kommunalbestyrelsen. I kommuner med et større antal skoler må det samme kommunalbestyrelsesmedlem repræsentere kommunalbestyrelsen i flere nævn, og en sådan ordning vil også kunne tjene til at koordinere arbejdet i de enkelte nævn.

2. Efter de gældende bestemmelser er valgbarhed til skolenævnet betinget af, at den pågældende, foruden at tilhøre skolens forældrekreds, har bopæl i skoledistriktet og valgret til folketinget. Efter forslaget er betingelserne for valgret og valgbarhed identiske, fordi der såvel med hensyn til valgret som med hensyn til valgbarhed til et organ, der er sammensat af forældrerepræsentanter, og som i særlig grad skal varetage forældrenes interesser i forhold til skolen, bør lægges afgørende vægt på de pågældendes tilknytning til skolen som forældre og ikke på andre i sammenligning hermed irrelevante omstændigheder, som f. eks. bopæl i skolens distrikt. Normalt vil det være sådan, at forældrene bor i den skoles distrikt, hvor deres børn påbegynder skolegangen. Men det er ikke usædvanligt, at en skole ikke har et bestemt distrikt inden for en kommune, men modtager elever fra et større område, f. eks. flere kommuner. Dette har i de senere år navnlig forekommet med hensyn til visse kommunale gymnasieskoler, der modtager elever fra et større opland end skolekommunen, og det vil uanset de stedfindende kommunesammenlægninger også kunne forekomme i fremtiden. I sådanne tilfælde må det anses for rimeligt, at forældre med bopæl uden for skolekommunen har mulighed for ikke blot at vælge, men også vælges til skolenævnet.

Med hensyn til valg af skolenævn ved en gymnasieskole er det endvidere som noget nyt foreslået, at nævnets medlemmer også kan vælges af og blandt dem, der senest har haft forældremyndigheden over indskrevne børn, der er fyldt 18 år. Denne bestemmelse er begrundet i, at det efterhånden er almindeligt, at gymnasieskolerne i de ældste klasser har elever i 18-20 års alderen, der ikke længere er undergivet forældremyndighed, men som fortsat bor hjemme eller på anden måde har tilknytning til hjemmet.

Til stk. 3.

I medfør af § 10, stk. 3, skal undervisningsministeren fastsætte nærmere regler om valg af forældrevalgte medlemmer til skolenævnet og stedfortrædere for disse.

*Til § 11.**Til stk. 2.*

Det i denne bestemmelses stk. 2 omhandlede ungdomsskolenævn nedsættes af kommunalbestyrelsen i modsætning til det i fritidsundervisningslovens § 72, stk. 3, omhandlede ungdomsskoleudvalg, der nedsættes af ungdomsnævnet.

Også med hensyn til sammensætningen afviger nævnet fra ungdomsskoleudvalget. Dette udvalg har ikke direkte repræsentation af kommunalbestyrelsesmedlemmer, medens det foreslåede nævn har 2 medlemmer af kommunalbestyrelsen, hvorved en nærmere kontakt til denne er sikret.

I stedet for ungdomsskoleudvalgets 2 repræsentanter for arbejdsmarkedets parter foreslås til nævnet 3 medlemmer valgt af kommunalbestyrelsen efter indstilling fra de stedlige organisationer, der har særlig interesse i ungdomsskolevirksomhed. Der opnås herved en større smidighed med hensyn til den kreds, inden for hvilken medlemmerne kan udpeges, idet lokale forhold vil være afgørende for indstillingerne.

Til stk. 3 og 4.

Efter fritidsundervisningsloven beskæftiger de kommunale ungdomsnævns sig med fritidsvirksomhed for børn og unge (lovens kapitel II) og fritidsundervisning for voksne (lovens kapitel III).

I overensstemmelse med den udvikling, der kan ventes inden for aktiviteter efter lovens kapitel II — navnlig med hensyn til interessegruppevirksomhed for børn og unge — findes det rimeligt at foreslå et kommunalt organ specielt med henblik på denne virksomhed.

Det foreslåede fritidsnævn vil som de øvrige nævn efter denne bestemmelse få direkte forbindelse med kommunalbestyrelsen gennem i hvert fald ét fælles medlem. Der foreslås endvidere 3 medlemmer valgt af kommunalbestyrelsen efter indstilling fra de stedlige børne- og ungdomsforeninger samt klubber, der er godkendt efter fritidsundervisningsloven. Dette område er i de eksisterende ungdomsnævn repræsenteret af 2 medlemmer, der er indstillet af de stedlige ungdomsforeninger.

Det foreslåede voksenundervisningsnævn har ligeledes repræsentation fra kommunalbestyrelsen og består endvidere af 4 medlemmer fra de organisationer og stedlige kredse, der i sidste valgperiode har

drevet fritidsundervisning for voksne. Disse sidste repræsentanter svarer til organisationsrepræsentanterne i de rådgivende aftenskoleudvalg i købstadkommuner og landkommuner med bymæssig bebyggelse, hvor der er flere aftenskoler, jfr. fritidsundervisningslovens § 72; stk. 2.

Til stk. 5.

Når der for hvert medlem af nævnene tillige vælges en stedfortræder, vil det være naturligt, om der ved dette valg tages hensyn til de organisationer m. v., der ikke er blevet direkte repræsenteret ved medlemsskab i nævnene.

Til § 12.

Bestemmelsen svarer til § 14, stk. 2, i den gældende lov. Lederen af kommunens samlede skole- og undervisningsvæsen skal deltage uden stemmeret i skolekommissionens og fritidskommissionens møder, og herudover skal fælleslærerrådets formand deltage som fast tilforordnet i skolekommissionens møder, medens en fælles repræsentant for ungdomsskolens og voksenundervisningens lærere skal deltage som fast tilforordnet i fritidskommissionens møder.

Det må anses for ønskeligt, at der ved siden af de faste tilforordnede bliver adgang for ledere og lærere, der repræsenterer de forskellige skole- og undervisningsformer samt fritidsvirksomhed i kommunen, til at deltage i kommissionernes møder, når sager, der vedrører den pågældende skole- eller undervisningsform eller fritidsvirksomhed, er til behandling i vedkommende kommission, og det foreslås derfor, at undervisningsministeren skal fastsætte regler herom.

Med hensyn til nævnene foreslås der ikke i loven bestemmelser om, hvilke ledere og lærerrepræsentanter, der skal deltage i møderne som tilforordnede, men ministeren skal også fastsætte regler herom. Efter den gældende bestemmelse deltager skolens leder og lærerrådets formand i skolenævnets møder, og denne ordning vil blive opretholdt i de bestemmelser, der skal fastsættes i medfør af loven. Da det vil være ønskeligt, at en repræsentant for fælleslærerrådet deltager i ungdomsskolenævnets møder, når spørgsmål vedrørende ungdomsskoleordningen i kommunen er til behandling, vil også dette blive fastsat i de nævnte bestemmelser.

Lærerorganisationerne har stillet forslag om, at lærerrepræsentanterne skal deltage som stemmeberettigede medlemmer af skolekommissionen og skolenævnet, men undervisningsministeriet har af principielle grunde og af hensyn til konsekvenserne,

bl. a. med hensyn til skolekommissionens og skolenævnets sammensætning, ikke fundet det rigtigt eller hensigtsmæssigt at imødekomme dette ønske. Derimod vil der ikke være noget til hinder for, at såvel skoleledere som lærere som hidtil vælges som medlemmer af de pågældende forsamlinger efter de herom gældende regler.

Bestemmelsen i stk. 2 er nu affattet således, at det klart fremgår, at lærerrepræsentanterne kun er afskåret fra at deltage i den del af forhandlingerne, der angår indstilling om ansættelse af ledere og lærere, men ikke for så vidt angår spørgsmål om afskedigelse eller andre spørgsmål vedrørende den enkelte leders eller lærers forhold. Skoledirektøren, der efter forslaget § 58, stk. 2, skal være forretningsfører for kommissionerne, og den ledende skoleinspektør, der som regel vil være sekretær for kommissionerne, deltager uden nogen begrænsning i kommissionernes møder.

Undervisningsministeriet har ikke anset det for ønskeligt eller muligt at foreslå almindelige bestemmelser i loven om oprettelse af elevråd og deres funktioner, idet forholdene ofte vil være forskellige ved de enkelte skoler, hvor elevråd findes, og for de forskellige alderstrin. På den anden side må det anses for rimeligt, at der ved de skoler, hvor elevråd eller andre hertil svarende elevsammenslutninger findes og er valgt på en rimelig måde, gives elevrepræsentanter adgang til at deltage i det pågældende nævns møder, når sager, der særlig berører elevernes interesser, eller forslag, som er stillet af eleverne, er til behandling i nævnet, og det er derfor i stk. 1, sidste pkt., foreslået, at undervisningsministeren kan fastsætte regler herom.

Til § 13.

I bestemmelsen fastslås det, at valg til kommissionerne og de enkelte nævn skal finde sted snarest muligt efter hvert kommunalvalg, men at de pågældende forsamlinger fungerer indtil udgangen af den måned, i hvilken nye valg til disse har fundet sted. Bestemmelsen om den forlængede funktionsperiode, der er i overensstemmelse med gældende ret og praksis, jfr. bekendtgørelse nr. 87 af 10. marts 1962 § 9, stk. 1, er begrundet i, at valg til kommissionerne og nævnene først kan foretages, når valg til kommunalbestyrelsen har fundet sted, og at selve valgreglerne forudsætter, at der hængår en vis tid, inden alle valg handlinger er afsluttet.

Bestemmelsen om, at der ved oprettelse af en ny skole i periodens løb skal vælges skolenævn ved denne, betyder en ændring af gældende ret, men er en følge af den foreslåede tilsynsordning, hvorefter

der skal være skolenævn ved hver skole i kommunen.

Til § 14.

Bestemmelsen svarer til den gældende bestemmelse i skoletilsynslovens § 53. Pligten til at modtage valg til nævnen skal dog kun gælde for personer, der har bopæl i kommunen.

Henvisningen til fritagelsesbestemmelserne i den kommunale valglov vedrører nu § 27, stk. 2, 1. pkt., og stk. 3.

Til § 15.

Bestemmelsen i stk. 1 svarer til de i skoletilsynslovens § 55, stk. 2 og 3, indeholdte bestemmelser vedrørende henholdsvis skolenævn og skolekommissionen uden for København. Efter forslaget skal kommunalbestyrelsen afgøre, om anmodninger om fritagelse kan imødekommes. Dette er i overensstemmelse med den bestemmelse, der gælder med hensyn til begæringer om fritagelse for valg til kommunalbestyrelsen, jfr. den kommunale valglovs § 29, stk. 3.

Forslaget indeholder ikke særlige bestemmelser, svarende til de gældende bestemmelser i skoletilsynsloven og den kommunale valglov om, at kommunalbestyrelsens afgørelse kan indbringes for højere myndighed. Dette skyldes, at den almindelige bestemmelse om klageadgang, der er foreslået i § 65, stk. 1, også omfatter kommunalbestyrelsens afgørelser i sager af den heromhandlede art. Efter denne bestemmelse kan kommunalbestyrelsens afgørelser indbringes for amtsrådet inden 4 uger fra afgørelsens meddelelse.

Bestemmelsen i stk. 2 om suppleringsvalg svarer til den gældende bestemmelse i skoletilsynslovens § 55, stk. 4.

Til § 16.

Bestemmelserne om valg af formand, fastsættelse af forretningsorden, indkaldelse til møder m. v. svarer til bestemmelserne i skoletilsynslovens § 14, stk. 1 og 3, men de afviger på enkelte punkter fra de gældende bestemmelser.

Efter den gældende bestemmelse i § 14, stk. 3, afholdes der møde i skolekommissionen og skolenævnet, når formanden finder det nødvendigt, eller det forlanges af 2 af medlemmerne. Efter forslaget ændres denne bestemmelse således, at der skal afholdes møde, så ofte formanden eller for kommissionernes vedkommende 4 medlemmer og for et nævns vedkommende 2 medlemmer finder det fornødent.

Efter forslaget erstattes forhandlingsprotokollen af en beslutningsprotokol, hvori beslutningerne ind-

føres, hvilket er i overensstemmelse med bestemmelserne i den kommunale styrelseslov. Beslutningsprotokollen skal ved hvert mødes slutning underskrives af mødets deltagere, herunder også skoleledere, lærerrepræsentanter og eventuelle elevrepræsentanter, og enhver deltager er berettiget til kort at få sin afvigende mening indført i protokollen og medtaget ved beslutningens meddelelse til andre myndigheder.

Til § 17.

Bestemmelsen om, at der til en gyldig beslutning kræves, at mindst halvdelen af den pågældende forsamlings medlemmer stemmer for beslutningen, er i overensstemmelse med den gældende bestemmelse i skoletilsynslovens § 14, stk. 3, 2. punktum, men den afviger fra bestemmelsen i den kommunale styrelseslovs § 11, hvorefter kommunalbestyrelsen er beslutningsdygtig, når mindst halvdelen af medlemmerne er til stede, og beslutninger træffes ved stemmeflertal, hvor intet andet særligt er bestemt.

Bestemmelsen må ses på baggrund af, at kommissionerne og nævnene er sammensat af repræsentanter for forskellige råd, organisationer, grupper eller kredse, og at det derfor må tillægges betydning, at mindst halvdelen eller flertallet af samtlige medlemmer af vedkommende kommission eller nævn må være enige om en afgørelse, for at den kan være gyldig.

Til § 18.

Skoletilsynsloven indeholder ikke bestemmelser om ydelse af diæter og befordringsgodtgørelse for deltagelse i skolekommissionens og skolenævnets møder. Med den foreslåede bestemmelse tilsigter man at ligestille medlemmer af kommissionerne og de forskellige nævn med medlemmer af kommunalbestyrelsen og kommunale udvalg, således at der til kommissions- og nævnsmedlemmer ydes diæter og eventuelt befordringsgodtgørelse efter reglerne i den kommunale styrelseslovs § 16. Der kan herefter kun ydes diæter til egentlige medlemmer, men ikke til skoleledere, lærerrepræsentanter og eventuelle elevrepræsentanter, der deltager som tilfornordnede i kommissionernes og nævnenes møder, jfr. forslaget § 12, stk. 1, eller til andre personer, der deltager efter særlig tilkaldelse eller indbydelse.

Det foreslås endvidere, at der med den kommunale tilsynsmyndigheds godkendelse kan tillægges kommissionernes formænd et årligt honorar, når ganske særlige hensyn taler derfor, jfr. den kommunale styrelseslovs § 16, stk. 5.

Med hensyn til ydelse af befordringsgodtgørelse bemærkes, at sådan godtgørelse kun i særlige til-

fælde kan ydes for rejser inden for kommunens grænser, jfr. den kommunale styrelseslovs § 16, stk. 6, sidste pkt.

Til § 19.

Bestemmelsen svarer til den gældende bestemmelse i skoletilsynslovens § 15, stk. 3. Bevilling til afholdelse af udgifterne ved kommissionernes og nævnenes virksomhed, herunder rådighedsbeløb for skolenævnenes til fremme af samarbejdet med forældrene, må optages på kommunens årsbudget efter indstilling fra kommissionerne.

Til kapitel 3.

Til § 20.

Bestemmelserne i stk. 1 og 2 svarer til § 5, stk. 1, og § 11, nr. 1, i skoletilsynsloven.

Skolekommissionens opgave efter stk. 1 vil være at påse, at alle undervisningspligtige børn i kommunen enten er indmeldt eller indskrevet i folkeskolen eller en anerkendt privatskole eller er anmeldt til hjemmeundervisning, jfr. reglerne i folkeskolelovens §§ 45 og 46.

Bestemmelsen i stk. 3, der er ny, tilsigter alene en ajourføring med den i § 6, stk. 3, i undervisningsministeriets bekendtgørelse af 14. juni 1967 om fremme af god orden i skolerne fastsatte bestemmelse, hvorefter beslutning om som disciplinærmiddel at overflytte et barn til en anden skole træffes af skolekommissionen.

Bestemmelsen i stk. 4 svarer til bestemmelserne i skoletilsynslovens § 6, stk. 6, og § 11, nr. 3.

Til § 21.

Bestemmelsen svarer til den gældende bestemmelse i skoletilsynslovens § 5, stk. 3.

Efter den gældende bestemmelse kan skoledirektionen, i købstæder skolekommissionen, fritage hjemmeunderviste børn for tilsyn. Denne beføjelse vil med den foreslåede formulering i alle primærkommuner overgå til kommissionen.

Til § 22.

Til stk. 1.

Efter de gældende bestemmelser i skoletilsynslovens § 11, nr. 4, og § 12, nr. 3, udarbejder skolekommissionen udkast til kommunens skoleplan og til undervisningsplaner, der er fælles for alle kommunens skoler, medens skolenævnet udarbejder udkast til undervisningsplanen for den skole, for hvilken det er valgt. Efter forslaget ændres disse bestemmelser, for så vidt angår udkast til undervisningsplaner.

Undervisningsplanen skal efter folkeskolelovens § 8 bl. a. indeholde bestemmelser om skolegangens nærmere ordning på de forskellige ugedage, undervisningsfagene, det mål, hvortil der bør nås, samt ferieplanen.

Ved større skolevæsen er undervisningsplanen under den gældende ordning fælles for kommunens skoler, således at skolekommissionen udarbejder udkast til undervisningsplanen og ændringer i denne.

Med den ændrede kommunale inddeling vil omfanget af den enkelte kommunes skolevæsen blive væsentligt forøget, og man finder det rigtigst, at undervisningsplanens bestemmelser, der angiver rammerne for den undervisningsvirksomhed, der finder sted i skolerne, er ens for alle kommunens skoler, hvorfor det foreslås, at kommissionen som det koordinerende led i alle tilfælde udarbejder udkast til undervisningsplaner for kommunens skoler.

Til stk. 2-4.

De anførte funktioner svarer til skolekommissionens funktioner efter skoletilsynslovens § 8, stk. 2, 5 og 6.

Til stk. 5.

Som en nydannelse foreslås, at skolekommissionens udtalelse skal indhentes om det årlige budgetforslag vedrørende kommunens skolevæsen.

Til stk. 6.

Bestemmelsen indeholder reglerne om skolekommissionens funktioner med hensyn til udfærdigelse af instrukser for de ved kommunens skolevæsen ansatte ledere m. fl.

De nugældende bestemmelser indeholdes i skoletilsynslovens § 26, stk. 1, sidste pkt., og stk. 3, sidste pkt., § 35, stk. 2, og § 36, stk. 4.

Forslaget adskiller sig fra de gældende bestemmelser i skoletilsynsloven derved, at der for førstelæreren som skoleleder skal udfærdiges instruks.

Denne ændring er en følge af, at den hidtidige forskel med hensyn til beføjelserne for skolelederen af en ikke købstadordnet skole på landet (førstelæreren) og for skolelederen af en købstadskole eller skole med købstadskoleordning (skoleinspektøren) ved lovforslagets § 57, stk. 3, foreslås ophævet, således at førstelæreren som skoleleder opnår samme stilling som en skoleinspektør.

Med hensyn til amtsrådets godkendelse af instrukser henvises til bemærkningerne til § 44.

Til stk. 7.

Efter den gældende bestemmelse i skoletilsynslovens § 12, nr. 8, berammer og leder skolenævnet

efter samråd med lærerrådet årsprøverne i de af folkeskolens klasser, der ikke slutter med nogen statskontrolleret eksamen, og fastsætter disses ordning og omfang. Da årsprøvernes ordning og omfang bør være ens ved kommunens skoler, foreslås beføjelsen til at fastsætte, om der skal afholdes årsprøver og eventuelle prøvers ordning og omfang, tillagt skolekommissionen.

Til § 23.

Efter de gældende bestemmelser foretager skolekommissionen, når der ikke er oprettet skolenævn ved kommunens skoler, indstilling om besættelse af de på kommunens skoleplan normerede stillinger. Er der valgt skolenævn ved enkelte af kommunens skoler, tiltræder skolenævnet skolekommissionen, når der foretages indstilling om besættelse af stillinger, der udelukkende angår den pågældende skole. Er der valgt skolenævn ved alle kommunens skoler, indstiller skolekommissionen og skolenævnet i forening, således at skolenævnet, hvis det drejer sig om en stilling, der er normeret ved den pågældende skole, foretager indstillingen sammen med skolekommissionen. Drejer det sig om en stilling, der er normeret ved kommunens samlede skolevæsen, indstiller et af skolenævnene valgt udvalg på 5 af de foreldrevalgte medlemmer i forbindelse med skolekommissionen. De nærmere regler indeholdes i skoletilsynslovens §§ 7 og 13.

Efter den ved lov nr. 233 af 8. juni 1966 foretagne ændring af folkeskolelovens § 27 ansættes lærere ved en kommunes samlede skolevæsen, og indstilling om besættelse af lærerstillingen foretages således enten af skolekommissionen eller af skolekommissionen i forbindelse med det af skolenævnene valgte 5-mands udvalg.

Skoleinspektører, viceskoleinspektører og førstelærere ansættes ved en kommunes samlede skolevæsen med tjeneste ved en bestemt skole, således at indstilling om besættelse af disse stillinger foretages enten af skolekommissionen eller af skolekommissionen i forbindelse med skolenævnet ved den pågældende skole.

Efter forslaget § 23 foretager skolekommissionen i alle tilfælde indstilling om ansættelse og afskedigelse af ledere og lærere ved det kommunale skolevæsen.

Til § 24.

Efter fritidsundervisningslovens § 74, stk. 1, skal kommunalbestyrelsen indhente erklæring fra ungdomsskoleudvalget om alle spørgsmål i kommunen vedrørende ungdomsskolevirksomhed og efter § 75, stk. 1, erklæring fra ungdomsnævnet om alle spørgs-

F. t. l. om styrelsen af kommunernes skolevæsen m.v.

mål i kommunen vedrørende fritidsvirksomhed for børn og unge og fritidsundervisning for voksne.

Ved den i stk. 1 foreslåede bestemmelse sikres det, at fritidskommissionen på tilsvarende måde hører de 3 sagkyndige nævn om alle spørgsmål inden for nævnenes interesseområder.

Den i stk. 2 omhandlede lokaleoversigt svarer til den oversigt, der efter fritidsundervisningslovens § 75, stk. 6, skal udarbejdes af ungdomsnævnet, for så vidt angår lokaler og udendørsanlæg til fritidsvirksomhed for børn og unge og fritidsundervisning for voksne. Da oversigten efter lovforslaget skal udarbejdes af et organ, der dækker alle aktiviteterne inden for kapitlerne I-IV i lov om fritidsundervisning m. v., synes det rimeligt at udvide oversigten til også at omfatte lokaler, der er egnede til ungdomsskolevirksomhed, således at kommunalbestyrelsen på grundlag af en enkelt oversigt kan foretage anvisning af alle lokaler, der skal anvendes til virksomhed inden for disse kapitler i loven.

Oversigten udarbejdes på grundlag af indstillinger fra de i § 11 omhandlede nævn.

Til § 25.

Bestemmelsen i stk. 1 tillægger fritidskommissionen de beføjelser med hensyn til ungdomsskoleordningen, der efter fritidsundervisningslovens § 74, stk. 2, tilkommer ungdomsskoleudvalget, og må ses i sammenhæng med bestemmelsen i forslaget § 3.

Bestemmelsen i stk. 2 tillægger fritidskommissionen indstillingsretten til kommunalbestyrelsen i sager om ansættelse og afskedigelse af ledere og lærere ved den kommunale ungdomsskole.

Til § 26.

Bestemmelsen tillægger fritidskommissionen de beføjelser med hensyn til godkendelse af fritidsvirksomhed for børn og unge og fritidsundervisning for voksne, der efter fritidsundervisningslovens § 75, stk. 5, tilkommer ungdomsnævnet.

Til § 27.

Bestemmelserne om skolenævnets beføjelser svarer til bestemmelserne i skoletilsynslovens § 12, men afviger på enkelte punkter fra de gældende bestemmelser.

Efter den gældende bestemmelse i § 12, stk. 3, udarbejder skolenævnet efter samråd med lærerrådet udkast til undervisningsplanen for den pågældende skole. Efter forslaget § 22, stk. 1, ændres denne bestemmelse, således at skolekommissionen udarbejder udkast til undervisningsplaner for kommunens skoler. Der henvises herom til bemærkningerne til § 22.

Efter de gældende bestemmelser er skolekommissionen og skolenævnet sideordnede organer, således at skolekommissionen ikke skal have forelagt de erklæringer, der afgives af skolenævnet. Herfra gælder dog en undtagelse med hensyn til den årlige beretning om skolen, som skolenævnet skal udarbejde og indsende til skolekommissionen, der sammenarbejder beretningerne til en samlet beretning for hele kommunens skolevæsen.

Efter forslaget skal skolenævnet stille forslag om udvidelse og forbedring af skolelokalerne og disses forsyning med materiel og inventar gennem skolekommissionen til kommunalbestyrelsen, og planer og tegninger til nye bygninger og anlæg for skolen eller ændringer i bestående bygninger og anlæg forelægges skolenævnet gennem kommissionen. Der er ikke herved tilsigtet nogen ændring med hensyn til skolenævnets beføjelser, men man finder, at skolenævnenes forslag og udtalelser bør passere kommissionen.

*Til § 28.**Til stk. 1.*

Der er her tale om det årlige forslag til ungdomsskolevirksomhed, der omhandles i § 6 i lov om fritidsundervisning m. v., og som efter denne lov forudsættes udarbejdet af ungdomsskoleudvalget.

Til stk. 2.

Efter § 74, stk. 2, i. f., i lov om fritidsundervisning m. v. afgiver ungdomsskoleudvalget indstilling til kommunalbestyrelsen om godkendelse af private ungdomsskoler.

Til stk. 3.

Ungdomsskolenævnet skal efter forslaget sørge for opfyldelsen af kommunens forpligtelse i henhold til § 7, stk. 2, i lov om fritidsundervisning m. v.

Til stk. 4.

Det foreslås at give ungdomsskolenævnet en beføjelse med hensyn til den kommunale ungdomsskoles undervisningsmidler, der svarer til den, som efter lovforslaget § 27, stk. 6, er tillagt skolenævnenes ved de kommunale skoler.

Til stk. 5.

Bestemmelsen pålægger ungdomsskolenævnet at udarbejde det materiale for ungdomsskolens vedkommende, der kan danne grundlag for fritidskommissionens indstilling i henhold til § 24, stk. 2.

Til stk. 6.

Bestemmelsen svarer til § 27, stk. 7, om skole-

nævnenes kompetence med hensyn til skolelokaler i de kommunale skoler.

Til § 29.

Til stk. 1.

Efter § 75, stk. 5, i fritidsundervisningsloven afgiver ungdomsnævnet indstilling til kommunalbestyrelsen om godkendelse af ansøgninger om fritidsvirksomhed for børn og unge.

Til stk. 2.

Efter § 75, stk. 6, i fritidsundervisningsloven udarbejder ungdomsnævnet en årlig oversigt over lokaler og udendørsanlæg, der er egnede til fritidsvirksomhed for børn og unge, og afgiver på grundlag heraf indstilling til kommunalbestyrelsen om anvisning af lokaler og anlæg.

Denne beføjelse overføres ved forslaget til fritidsnævnet, og det er for tydelighedens skyld direkte nævnt, at der også foretages indstilling om behovet for disse lokaler. Dette er ikke nogen realitetsændring i forhold til fritidsundervisningslovens principper. Der er tale om det materiale, som — for så vidt angår fritidsvirksomhed for børn og unge — danner grundlag for fritidskommissionens indstilling i henhold til § 24, stk. 2.

Til stk. 3.

Bestemmelsen svarer til fritidsundervisningslovens § 75, stk. 3, hvorefter det omhandlede møde afholdes af ungdomsnævnet.

Til § 30.

Til stk. 1.

Bestemmelsen tillægger voksenundervisningsnævnet den beføjelse, der efter fritidsundervisningslovens § 75, stk. 5, tilkommer ungdomsnævnet.

Til stk. 2.

Der henvises til bemærkningerne til § 29, stk. 2, om fritidsnævnet. Tilsvarende er foreslået for voksenundervisningsnævnets vedkommende.

Til stk. 3.

Der er her tale om, at den beføjelse, der efter fritidsundervisningslovens § 75, stk. 4, er tillagt ungdomsnævnet, overføres til voksenundervisningsnævnet.

Til stk. 4.

Bestemmelsen svarer til § 27, stk. 7, om skolenævnenes kompetence med hensyn til skolelokaler i de kommunale skoler.

Til stk. 5.

Bestemmelsen pålægger voksenundervisningsnævnet forpligtelser med hensyn til formidling af tilbud om folkeuniversitetsvirksomhed i overensstemmelse med forudsætningerne i fritidsundervisningsloven.

Til § 31.

Bestemmelsen omhandler den forpligtelse med hensyn til fremskaffelse af tilbud om fritidsvirksomhed for børn og unge og fritidsundervisning for voksne, der efter fritidsundervisningslovens § 75, stk. 2, er pålagt ungdomsnævnet.

Til § 32.

Bestemmelsen svarer for det kommunale skolevæsens vedkommende til de gældende bestemmelser i skoletilsynslovens § 15, stk. 1 og 2.

Til § 33.

Bestemmelsen svarer til de i skoletilsynslovens § 8, stk. 3, § 11, nr. 5, og § 24, stk. 2, nr. 4, indeholdte bestemmelser om årsberetninger om det kommunale skolevæsen.

Efter forslaget skal årsberetningen tillige omfatte virksomheden efter kapitel I-IV i fritidsundervisningsloven, og der tilvejebringes ensartede regler for alle kommuner.

Til kapitel 4.

Bestemmelserne om kredsstyrelse og kredstilsyn - skoletilsynslovens kapitel 2 er baseret på den nuværende kommunale inddeling og ordning. Ved købstadkommunernes indtræden i amtskommunen og indførelsen af ensartede styrelsesregler for alle landets kommuner bortfalder grundlaget for de nuværende skoledirektioner, der varetager visse tilsynsfunktioner i forhold til landkommunernes skolevæsen, og for de nuværende skoleråd og skolefonde, der varetager den økonomiske forvaltning og visse administrative opgaver i forbindelse hermed, der er fælles for købstadkommunerne og amtsråds kredsen.

Skolerådernes og skolefondenes opgaver vedrørende den økonomiske forvaltning m. v. må naturligt overtages af de nye amtsråd og amtskommuner, der omfatter alle i amtsråds kredsen beliggende kommuner, jfr. § 1 i lov nr. 247 af 4. juni 1969 om amtsrådenes og amtskommunernes overtagelse af skolerådernes og skolefondenes opgaver m. v.

Undervisningsministeriet har overvejet, om der på amtsplanet burde etableres særlige tilsynsorganer med blandet statslig-kommunal sammensætning, f. eks. skoletilsynsråd i lighed med de ved den

kommunale styrelseslov etablerede tilsynsråd, der kunne overtage dels skoledirektionernes tilsynsfunktioner i forhold til landkommunernes skolevæsen, dels undervisningsministeriets tilsvarende funktioner i forhold til købstadkommunernes skolevæsen, dels amsungdomsnævnenes forskellige funktioner vedrørende fritidsundervisningen m. v. i samtlige kommuner. Principperne i kommunalreformen og de generelle retningslinjer for dens gennemførelse har været afgørende for, at de nævnte tilsynsførende funktioner m. v. henlægges til de nye amtsråd, der også inden for andre forvaltningsområder vil få tillagt tilsvarende beføjelser, jfr. indenrigsministerens forelæggelsestale i anledning af fremsættelsen af forslag til lov om ændring af lov om revision af den kommunale inddeling, se Folketingstidende 1968-69, forhandlingerne sp. 568-69.

Foruden de ovenfor nævnte funktioner vedrørende tilsyn med primærkommunernes forvaltning og opgaver med hensyn til den økonomiske forvaltning m. v. skal amtsrådene efter forslaget forestå den planlæggende virksomhed vedrørende folkeskolen, ungdomsskolen og anden offentlig skoleundervisning i amtsråds kredsen, og der åbnes mulighed for, at amtsrådet kan oprette skoler og andre undervisningsinstitutioner under amtskommunen.

Det forudsættes, at amtsrådet i medfør af den kommunale styrelseslovs § 17 nedsætter et stående udvalg til varetagelse af den omhandlede meget omfattende virksomhed med hensyn til forvaltning af og tilsyn med skole- og undervisningsanliggender m. v. såvel i primærkommunerne som under amtskommunen, og at der til dette udvalg knyttes den nødvendige medarbejderstab og ansættes en forvaltningschef, der over for udvalget har ansvaret for sagsforberedelsen og udførelsen af trufne beslutninger. Indehaveren af stillingen som forvaltningschef må være i besiddelse af betydelig administrativ og pædagogisk indsigt.

Til § 34.

Til stk. 1.

Det fastslås generelt, at tilsynet med det kommunale skolevæsen og fritidsundervisningen m. v. i primærkommunerne varetages af amtsrådet. Undtaget fra amtsrådets tilsyn er dog Frederiksberg kommune, der også fremtidig skal stå under tilsyn af undervisningsministeriet, jfr. forslagets kapitel 8, og Københavns kommune, for hvilken kommune der gælder særlige bestemmelser, jfr. forslagets kapitel 9.

Amtsrådets tilsyn med primærkommunernes skoleforvaltning m. v. omfatter såvel administrative

som pædagogiske spørgsmål. I sidstnævnte henseende skal amtsrådet bistås af de i forslagets kapitel 5 omhandlede amtskonsulenter for henholdsvis folkeskolen og fritidsundervisningen m. v. og amtskolepsykologen. For så vidt angår de kommunale gymnasieskoleers gymnasieafdelinger og eventuelle kursus til højere forberedelseseksamen, der oprettes i tilknytning hertil, forudsættes det dog, at det pædagogiske tilsyn som hidtil udøves direkte af direktoratet for gymnasieskolerne og højere forberedelseseksamen, idet der i medfør af forslagets § 78 kan udstedes særlige bestemmelser for disse eksamensafdelinger svarende til de bestemmelser, der er udstedt i medfør af den gældende skoletilsynslovs § 56, jfr. bekendtgørelse nr. 31 af 31. januar 1966.

Til stk. 2.

Bestemmelsen svarer til den for folkeskolen gældende bestemmelse i skoletilsynslovens § 18, stk. 1.

Det må forventes, at amtsrådets tilsyn med skoleforvaltningen m. v. i de større bysamfund, d. v. s. de fleste nuværende købstæder og andre kommuner med samme status som købstadkommuner, som har et fuldt udbygget skole- og undervisningsvæsen med et dertil hørende administrativt apparat, kun vil komme til at vedrøre sager af almindeligere karakter som f. eks. godkendelse af nye skoleplaner og undervisningsplaner og af skitseprojekter til skolebyggeri. Derimod vil der for andre, mindre kommuners vedkommende også fremtidig kunne være behov for et mere indgående pædagogisk tilsyn samt pædagogisk rådgivning og vejledning, og det er fortrinsvis i sådanne tilfælde, at amtsrådet vil have brug for amtskonsulenternes og amtskolepsykologens bistand.

I medfør af skoletilsynslovens § 18, stk. 1, er skoledirektionen berettiget til — som led i tilsynets udøvelse — at besøge alle skoler i amtsråds kredsen. En tilsvarende besøgsret for amtsrådet er ikke udtrykkeligt nævnt i forslagets § 34, stk. 2, men den må anses for omfattet af denne bestemmelse. Amtsrådet vil i givet fald kunne bemyndige en af amtskonsulenterne eller amtskolepsykologen til at besøge skoler eller institutioner, når rådet anser det for påkrævet.

Bestemmelsen hjemler ikke amtsrådet tvangsmidler, der kan bringes i anvendelse til gennemførelse af tilsynet med primærkommunernes skoleforvaltning m. v. Men såfremt en kommunalbestyrelse eller en anden kommunal skolemyndighed nægter at efterkomme amtsrådets anvisninger eller i øvrigt handler på en måde, der findes stridende mod lovgivningen eller andre retsfor skrifter, vil amtsrådet kunne rette henvendelse til tilsynsrådet og anmode

dette om at iværksætte foranstaltninger efter reglerne i den kommunale styrelseslovs § 61, stk. 1 og 2, over for den pågældende kommunalbestyrelse eller skolemyndighed eller enkelte af dens medlemmer.

Til § 35.

I overensstemmelse med lovforslagets almindelige tendens foretages der en decentralisering af behandlingen af skolebyggesager, jfr. bemærkningerne til § 4. Primærkommunernes pligt til selv at udbygge deres skolevæsen opretholdes i fuldt omfang samtidig med, at deres kompetence med hensyn til gennemførelsen af skolebyggeri forøges. Amtsrådet aflastes, så at det kan påtage sig planlæggende og koordinerende opgaver, hvis løsning har vist sig at give udmærkede resultater.

Der er siden midten af 1950'erne af flere skole-direktioner med støtte fra undervisningsministeriet udarbejdet planer for den videre udbygning af samtlige folkeskolevæsen i amtet (bortset fra købstæderne). Herved er en ønsket centralisering fremmet, og man har utvivlsomt i betydeligt omfang undgået fejlinvesteringer i skolebyggeri. Samtidig har man fået tilvejebragt grundlaget for gennemførelse af skolebyggeri i stor målestok ved anvendelsen af rationelle byggemetoder.

Ved lov nr. 146 af 8. april 1969 om ændring af folkeskoleloven er der som § 62a indføjet en bestemmelse, hvorved undervisningsministeren bemyndiges til at fastsætte regler om regulering af folkeskolebyggeriet ud fra pædagogiske, planlægningsmæssige og økonomiske hensyn.

Den i nærværende bestemmelse omhandlede planlægning, der også bør omfatte købstæderne, vil få betydning for gennemførelsen af den påtænkte udvidelse af undervisningspligten, den fremadskridende omstrukturering af folkeskolen og koordineringen af denne med de sideløbende og efterfølgende uddannelser, ligesom man herved vil kunne sikre en vis ensartethed i de enkelte amtsråds kredses udbygning af deres samlede skolevæsen.

Planlægningen tænkes tilrettelagt i nært samarbejde mellem amtsråd og kommunalbestyrelser. Samarbejdet skal gælde såvel udarbejdelsen af retningslinjerne for planlægningen som udfærdigelsen af selve planen, for sidstnævntes vedkommende med hovedvægten på forslag, som udarbejdes af de enkelte kommuner og samles og koordineres af amtsrådet.

Som det almene grundlag for planlægningen vil ministeriet efter forhandling med de kommunale sammenslutninger fastsætte generelle forskrifter om udformningen af udbygningsplanerne og om disses behandling. Der vil herunder blive udformet

bestemmelser om primærkommunernes medvirken, ligesom der vil blive draget omsorg for, at lærer- og forældrerepræsentanter får lejlighed til at fremføre deres forslag i forbindelse med planens udarbejdelse, inden amtsrådet og ministeriet vedtager, henholdsvis godkender denne.

Disse forskrifter om procedure m. m. danner grundlag for arbejdet med det enkelte amts planlægning, for hvilken de nærmere retningslinjer tænkes udformet i samråd mellem kommuner, amtsråd og eventuelt undervisningsministeriet, der skal godkende disse retningslinjer.

Det er således ikke tanken, at samtlige amts udbygningsplaner nødvendigvis skal udarbejdes efter helt ensartede retningslinjer, men for at undgå, at der i et amt gennemføres et stort planlægningsarbejde efter retningslinjer, der ikke i tilstrækkelig grad tilgodeser skolelovgivningens krav og intentioner, eller som på anden måde strider mod almindelige planlægningsmæssige, pædagogiske eller økonomiske hensyn, findes det ønskeligt, at ministeriet på forhånd godkender de retningslinjer, efter hvilke det pågældende amts planlægning gennemføres.

Disse retningslinjer skal omhandle det pågældende amts fælles grundlag for planlægningen (bestående skoler, befolkningsstatistik og prognoser, foreliggende planlægning inden for andre områder m. v.) og målsætningen (den tilstræbte skolestruktur inden for de forskellige skoleformer, herunder dækning med specialundervisning).

På grundlag af disse retningslinjer udarbejder amtsrådet i samarbejde med kommunalbestyrelserne den egentlige udbygningsplan. Det er tanken, at denne plan for folkeskole- og ungdomsskoleområdet vedkommende i hovedsagen vil kunne baseres på forslag fra de enkelte kommuner.

Udbygningsplanen tænkes at skulle angive dels de enkelte skolers ønskede struktur og kapacitet samt ved nye skoler deres omtrentlige placering, dels det herved konstaterede byggebehov. Endvidere er det tanken, at udbygningsplanen for de enkelte amtsråds kredse skal omfatte investeringsplaner, der over en nærmere fastlagt periode viser, hvorledes dette byggebehov i praksis kan imødekommes, herunder muligheden for ved en samordning af skolebyggeriet at opnå tekniske og økonomiske fordele.

Den af amtsrådet udarbejdede udbygningsplan skal forelægges undervisningsministeren til godkendelse. Ministeriet agter ikke med henblik på denne godkendelse at foretage en detailgennemgang af planen, men blot at påse, at de for det pågældende amt godkendte retningslinjer er fulgt. Spørgsmål

om den enkelte kommunes indpasning i planen, hvorom der ikke er opnået enighed mellem amtsråd og kommunalbestyrelse, vil blive løst i denne forbindelse, hvis de ikke har været forelagt særskilt på et tidligere tidspunkt.

På den ene side skal udbygningsplanen altid være åben for korrektion og justering, og den skal derfor optages til revision mindst hvert 5. år. På den anden side medfører udbygningsplanen, at en kommune ikke vil kunne forvente godkendelse af et skitseprojekt, der ikke er i overensstemmelse med planen, medmindre den godtgør, at der opnås en ud fra alle synspunkter lige så god løsning ved gennemførelse af det af kommunen fremlagte projekt.

Den foreskrevne revision med højst 5 års mellemrum skal foruden at sikre planens overensstemmelse med de faktiske forhold på det pågældende tidspunkt og de eventuelt i mellemtiden ændrede planer for enkelte kommuners videre udbygning af deres skolevæsen også omfatte en overvejelse af, om de til grund for planen liggende befolkningsprognoser m. m. fortsat er holdbare.

Planen skal foruden udbygningen af folkeskolevæsenet også omfatte udbygningen af ungdomsskolevirksomheden, jfr. lov om fritidsundervisning m. v., hvorefter der er tillagt amtsunddomsnævnet, efter nærværende lovforslag amtsrådet, en række planlægnings- og koordineringsopgaver med hensyn til de aktiviteter, der omhandles i den nævnte lovs kapitel I-IV.

For så vidt angår gymnasieskoler, HF-kurser, handelsskoler og tekniske skoler, vil den af ministeriet iværksatte landsplanlægning blive fortsat.

Endelig gives der undervisningsministeren bemyndigelse til at udfærdige nærmere regler om de enkelte skolebyggesagers behandling. Der tænkes her især på fastsættelse af høringsforskrifter, som giver kommissioner, nævn og lærerråd samt alle andre i et skolebyggeri interesserede lejlighed til at udtale sig i rette tid til, at deres forslag, råd eller ønsker kan tages i betragtning.

Til § 36.

For så vidt angår l. punktum i stk. 1 henvises til bemærkningerne til § 4.

Med hensyn til behandlingen af projekter til amtskommunale skoler har man fundet det bedst i overensstemmelse med lovens almindelige princip, at godkendelsesbeføjelsen bliver på amtsplanet, selv om dette betyder, at disse projekter ikke underkastes en kontrol hos en højerestående instans. I de tilfælde, hvor der andetsteds i lovgivningen findes forskrifter om forelæggelse for ministeriet af projekter, hvortil der ydes støtte i form af statstilskud

eller statslån, f. eks. til gymnasier og ungdomsskoler sker der ikke nogen ændring heri.

Til § 37.

Efter de gældende bestemmelser i skoletilsynslovens § 18, stk. 2 og 3, og § 24, stk. 2, nr. 1, stadfæster skoledirektionen landkommunernes skoleplaner og ændringer i disse efter regler, der er fastsat af undervisningsministeren, samt undervisningsplaner for de under dens tilsyn hørende skoler, medens undervisningsministeren stadfæster skole- og undervisningsplaner samt ændringer i disse planer for købstadkommuner og dermed ligestillede kommuner.

Efter forslaget foreslås disse funktioner henlagt til amtsrådet, der efter lovforslagets § 34 varetager tilsynet med det kommunale skolevæsen i primærkommunerne.

Ministeriet overvejer mulighederne for udarbejdelsen af normalplaner samt for at samle planerne i en for kommunen fælles skole- og undervisningsplan.

Til § 38.

Til stk. 1.

Efter folkeskolelovens § 50 og § 51 a, stk. 2, som ændret ved lov nr. 249 af 4. juni 1969, skal amtsrådet godkende befordringsordninger for skoleelever i henhold til de nævnte bestemmelser.

For andre uddannelsessøgende end folkeskolens elever findes der ikke nærmere lovregler om befordring til og fra uddannelsesstedet. For gymnasieelever og studenterkursister gælder for tiden en særlig bevillingsmæssig tilskudsordning, hvorefter staten på visse vilkår refunderer halvdelen af kommunernes udgifter hertil, jfr. undervisningsministeriets cirkulære af 14. juli 1967. For lærlinges vedkommende afholder staten hele udgiften til befordring efter reglerne i undervisningsministeriets bekendtgørelse af 17. oktober 1966, jfr. cirkulære af 12. november 1966.

Da befordring af elever og andre uddannelsessøgende, der er ude over den undervisningspligtige alder, efter ministeriets opfattelse i fremtiden bør være en amtskommunal opgave, foreslås det, at der tillægges amtsrådet kompetence til at træffe beslutning om indretning af sådanne befordringsordninger efter regler, der fastsættes af undervisningsministeren. Af hensyn til en ensartet praksis for hele landet må det anses for nødvendigt, at der af ministeren fastsættes generelle regler om, hvilke grupper af elever og andre uddannelsessøgende der kan komme i betragtning, og om, i hvilket omfang og på

hvilke betingelser befordring kan tilbydes de pågældende.

Til stk. 2.

De omhandlede særundervisningsordninger for elever fra isoleret beliggende områder er hjemlet i folkeskolelovens § 51, stk. 2-4, som ændret ved lov nr. 249 af 4. juni 1969, hvorefter amtsrådet skal godkende ordningerne og fastsætte den afgift, som hjemstedskommunen skal betale til skolekommunen.

Til § 39.

Til stk. 1.

Bestemmelsen tillægger amtsrådet de kompetencer, der i henhold til §§ 5, stk. 2, og 77, stk. 2, i fritidsundervisningsloven er henlagt til amsungdomsnævnet.

Til stk. 2.

Bestemmelsen tillægger amtsrådet den kompetence, der i henhold til § 33, stk. 2, i fritidsundervisningsloven er henlagt til amsungdomsnævnet.

Til stk. 3.

Bestemmelsen tillægger amtsrådet de kompetencer, der i henhold til § 61, stk. 2, jfr. stk. 1, i fritidsundervisningsloven er henlagt til amsungdomsnævnet.

Til stk. 4.

Der henvises til fritidsundervisningslovens §§ 20, stk. 1, 61, stk. 2, og 77, stk. 2.

Til § 40.

Til stk. 1.

Efter forslaget tillægges der amtsrådet kompetence til at oprette skoler og andre undervisningsinstitutioner. Denne bestemmelse vil betyde en nydannelse i dansk skolelovgivning. Efter den gældende lovgivning om folkeskolen og gymnasieskolen er kommunal skolevirksomhed en primærkommunal opgave, og dette gælder såvel pligten som retten til at oprette og drive kommunale skoler.

I de seneste år er der i enkelte tilfælde med indenrigsministeriets og undervisningsministeriets godkendelse indgået overenskomst mellem et amtsråd på amtskommunens vegne og kommunalbestyrelserne i en række kommuner i amtsråds kredsen om oprettelse af et fælleskommunalt gymnasium. I andre tilfælde har flere primærkommuner indgået overenskomst om i fællesskab at oprette et kommunalt gymnasium. Disse fælleskommunale gymnasie-

skoler, for hvilke der oprettes en særlig styrelse og en særlig skolekommission, drives med tilskud efter fordelingsloven, jfr. bekendtgørelse nr. 304 af 12. august 1968 af lov om fordeling af udgifterne til offentlige gymnasieskoler og kursus til højere forberedelseseksamen. Undervisningsministeriet finder det ønskeligt, at nye offentlige gymnasieskoler i fremtiden oprettes som amtskommunale skoler, der vil kunne drives med tilskud efter fordelingsloven.

For folkeskolens vedkommende er der i løbet af den sidste halve snes år oprettet en række undervisningscentre for svært handicappede elever. Disse centre, der er placeret i forskellige købstadkommuner, modtager elever fra oplandskommunerne inden for et større område. Selv om undervisning af svært handicappede elever ligesom andre former for specialundervisning fortsat bør være en primærkommunal opgave, må undervisningsministeriet anse det for hensigtsmæssigt, at der i fremtiden bliver mulighed for at oprette undervisningscentre samt observationsskoler, d. v. s. skoler, der er beregnet for midlertidige ophold for adfærdsvanskelige elever, som amtskommunale institutioner i tilfælde, hvor der ikke har været grundlag for at etablere et fælleskommunalt samarbejde mellem primærkommunerne i området. Det vil dog være en forudsætning herfor, at der foretages de hertil fornødne ændringer i folkeskoleloven.

For ungdomsskolens vedkommende bemærkes, at der i lov om fritidsundervisning m. v. § 19 er hjemmel for, at en ungdomskostskole kan oprettes af amtskommunen.

Til stk. 2 og 4.

Amtsrådet skal udarbejde en plan for amtskommunens skolevæsen og undervisningsvirksomhed m. v. Planen, der svarer til skoleplanen og undervisningsplanen i en primærkommune, skal indeholde oplysning om, hvilke skoler og institutioner, f. eks. også skolecentraler, der drives af amtskommunen, og om normeringen af stillinger, og den skal forelægges undervisningsministeren, der er tilsynsmyndighed for amtskommunen, til godkendelse.

Til stk. 3.

Med hensyn til ansættelse og afskedigelse af ledere og lærere ved amtskommunens skole- og undervisningsvæsen gælder i alt væsentligt samme regler som i primærkommunerne, men således at amtsrådet er ansættelsesmyndighed med hensyn til alle stillinger, bortset fra de lederstillinger, der besættes af kongen.

Til §§ 41 og 42.

Det foreslås, at der ved visse amtskommunale skoler skal oprettes skolenævn. Bestemmelserne skal gælde for fremtidige amtskommunale gymnasieskoler og for eventuelle amtskommunale specialundervisningsskoler (undervisningscentre for svært handicappede elever). Derimod skal der ikke oprettes skolenævn ved amtskommunale observationsskoler, der efter deres formål har et stadigt skiftende elevklientel og derfor ingen bestemt afgrænset forældrekræds. Tilsynet med elever, der midlertidigt opholder sig på en observationsskole, må varetages af skolenævnet ved deres hjemskole, d. v. s. den skole, hvor de er indskrevet.

Medens skolenævn ved skoler i primærkommunerne har et flertal af forældrevalgte medlemmer, foreslås skolenævnet ved en amtskommunal skole sammensat af 3 medlemmer, der vælges af amtsrådet blandt dets medlemmer, og 2 forældrevalgte medlemmer, d. v. s. en tilsvarende sammensætning, som skolekommissionen efter den gældende lov har i en kommune, hvor der kun er én selvstændig skole, jfr. skoletilsynslovens § 4, stk. 2, b.

Skolenævnet ved en amtskommunal skole skal varetage dels de samme funktioner, som påhviler andre skolenævn efter forslaget §§ 27 og 32, dels nogle af de funktioner, som i primærkommunerne varetages af skolekommissionen, jfr. forslaget § 42, stk. 2-7.

I skolenævnets møder skal skolens leder og lærerådets formand deltage som faste tilforordnede.

Om valg til skolenævnet og om fremgangsmåden ved sagsbehandlingen i nævnet m. v. gælder samme regler som for andre skolenævn.

Til § 43.

Efter den gældende bestemmelse i skoletilsynslovens § 29, stk. 5, er det skolerådets opgave at fastsætte lønningsancienniteten for lærere i skoleråds-kredsen efter regler, der fastsættes af undervisningsministeren.

Efter forslaget skal amtsrådet overtage denne opgave.

Til § 44.

Efter de gældende bestemmelser i skoletilsynsloven godkendes instrukser for førstelærere af skole-direktionen, medens instrukser for andre ledere m. fl. godkendes af undervisningsministeriet.

Beføjelsen til at træffe beslutning om godkendelse af instrukser for ledere m. fl. ved det kommunale skolevæsen foreslås henlagt til amtsrådet, der til-lige udfærdiger instrukser for de under amtsrådet ansatte ledere m. fl.

Instrukser for amtskonsulenterne og amtsskole-psykologen samt deres faglige medhjælpere skal forelægges undervisningsministeren til godkendelse, jfr. forslaget § 56.

Til § 45.

Efter nugældende praksis sker beregning og ud-betaling af lønninger til ledere og lærere ved det kommunale skolevæsen som regel således, at a) be-regning og udbetaling foretages af skolefonden, eller b) beregning udføres af skolefonden, medens ud-betaling foretages af kommunen, eller c) både be-regning og udbetaling foretages af kommunen. Afvi-gelser forekommer i ret stor udstrækning på den måde, at skolefonden alene beregner og udbetaler den faste lønning, medens overtimebetaling og eventuelle kommunale tillæg beregnes og udbetales af kommunen.

I betænkning nr. 441/1967 om skolefondenes for-valtning af og kontrol med tilskudsmidlerne, 1. del: Folkeskolens lærerlønninger og pensioner, side 22 ff., er det foreslået, at der indtil videre med skolerådene som administrerende organer for skoleråds-kredsens kommuner foretages en modernisering og en for hele landet ensartet tilrettelæggelse af beregning og anvisning af lønninger til folkeskolens personale ved anvendelse af de regionale EDB-centraler.

I fortsættelse heraf har udvalget i øvrigt ønsket at understrege, at tilrettelæggelsen af lønopgaven og de i forbindelse hermed ved de regionale EDB-centraler opbyggede programmer må ske på en sådan måde, at det senere vil være muligt at udføre arbejdet centralt, såfremt de til sin tid foreliggende forudsætninger i administrativ henseende måtte tale derfor.

Efter de senest foreliggende oplysninger er der ti skoleråd, der varetager administrationen af løn-beregning og lønanvisning efter de af udvalget fore-slåede principper.

Det er denne udvikling, der foreslås lovhjemlet, således at amtsrådet overtager skolerådets opgaver i forbindelse med lønberegning og lønanvisning.

Statens tilskud til primærkommunernes skole-væsen m. v. udbetales efter de gældende bestem-melser gennem skolerådet. Denne opgave foreslås overtaget af amtsrådet.

Til § 46.

Efter den gældende lovs § 34 administrerer skole-rådet uddelingen af understøttelser til ubemidlede elever på folkehøjskoler, landbrugsskoler og hus-holdningsskoler. Denne opgave foreslås henlagt til amtsrådet, indtil der eventuelt indføres en ny

administrationsordning vedrørende støtten til uddannelsessøgende.

Til § 47.

Efter den gældende lovs § 20, stk. 1 og 2, skal skoledirektionen udtale sig om alle skolesager, der skal forelægges undervisningsministeren, og den skal afgive erklæring i alle sager, der forelægges den af undervisningsministeren. Efter forslaget skal amtsrådet have en tilsvarende stilling som skoledirektionen, når sager, der er omfattet af loven, skal forelægges ministeren, eller erklæring skal afgives i de af ministeren forelagte sager.

Til § 48.

Bestemmelsen svarer til den gældende lovs § 32, stk. 1, hvorefter skolerådet efter frit skøn på skolefondens budget kan optage særlige bevillinger til forskellige foranstaltninger.

Den nævnte bevillingsret foreslås henlagt til amtsrådet, idet det må forventes, at der fortsat vil være behov for at kunne give bevillinger til ulovbestemte udgifter til forskellige skole- og undervisningsformål. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til forslagets § 81.

Til § 49.

Bestemmelsen svarer til de i skoletilsynslovens §§ 23, stk. 5, og 24, stk. 2, nr. 4, indeholdte bestemmelser.

Efter forslaget skal den samlede årsberetning omfatte skolevæsenet og den i kapitel I-IV i fritidsundervisningsloven omhandlede virksomhed i samtlige primærkommuner i amtsråds kredsen.

Amtsrådet skal endvidere udarbejde en årsberetning om det af amtskommunen drevne skolevæsen m. v.

Til kapitel 5.

Kapitlet indeholder bestemmelser om de rådgivere, der skal bistå amtsrådet i pædagogiske spørgsmål (amtskonsulenterne for henholdsvis folkeskolen og fritidsundervisning og amtskolepsykologen).

Den foreslåede konsulentordning er en videreførelse af den gældende konsulentordning ved skoledirektionerne, jfr. skoletilsynslovens §§ 21-23 og § 25, samt i overensstemmelse med den i § 79 i lov om fritidsundervisning m. v. hjemlede konsulentordning ved amtsungdomsnævnene.

Det er hensigten, at amtskonsulenten for folkeskolen og amtskolepsykologen fortsat skal være tjenestemænd i folkeskolen, og at amtskonsulenten for fritidsundervisning ansættes på vilkår svarende til de for folkeskolens tjenestemænd gældende.

I forhold til den nugældende ordning vil konsulenternes virksomhedsområde med den ændrede kommunale inddeling blive væsentligt forøget.

Endvidere er som en udvidelse af amtskolepsykologens område i § 54, stk. 2, medtaget statslige og private skoler og undervisningsinstitutioner.

Til kapitel 6.

Kapitlet indeholder bestemmelser om lederne og de kollegiale råd ved de kommunale skoler m. v.

De nugældende bestemmelser indeholdes i skoletilsynslovens §§ 35-37 samt undervisningsministeriets bekendtgørelse af 29. januar 1966 om fælleslærerråd og lærerråd ved kommunale skoler uden for København.

Forslaget afviger, for så vidt angår lederne, fra de nugældende regler på nogle punkter.

Den hidtidige forskel med hensyn til skoleledernes beføjelser ved en ikke købstadordnet skole på landet (førstelæreren) og en købstadskole eller en skole med købstadskoleordning (skoleinspektøren) bortfalder, således at en skoleleder altid har såvel den administrative som den pædagogiske ledelse af vedkommende skoles virksomhed.

Efter forslaget skal en af skolelederne i kommunen udpeges til ledende skoleinspektør. Begrundelsen for den foreslåede bestemmelse er, at man finder, at der med de kommende kommunistørrelser til bistand for de kommunale skolemyndigheder bør udpeges en af skolelederne til at varetage de beføjelser, som under den nugældende ordning varetages af stadsskoleinspektøren, hvor en sådan findes.

Efter forslaget åbnes endvidere mulighed for ansættelse af en heltidsbeskæftiget ledende skolepsykolog, der skal forestå det skolepsykologiske undersøgelses- og rådgivningsarbejde m. v. ved alle skoler og undervisningsinstitutioner — herunder statslige og private — i kommunen. Den pågældende vil, såfremt en kommunes elevtal ikke giver tilstrækkeligt grundlag for en heltidsbeskæftiget skolepsykolog, kunne ansættes af amtsrådet eller kommunalbestyrelsen i en større primærkommune til at varetage det skolepsykologiske undersøgelses- og rådgivningsarbejde m. v. i flere kommuner.

Den bestående adgang til i større kommuner, hvor skolevæsenets omfang gør det ønskeligt, i stedet for en ledende skoleinspektør at ansætte en skoledirektør opretholdes. Skoledirektøren skal være forretningsfører for skolekommissionen og fritidskommissionen. Det forudsættes, at der knyttes fornøden pædagogisk medhjælp til skoledirektørstillingen, herunder f. eks. pædagogisk medhjælp til at bistå ved varetagelsen af tilsynet med fritidsundervisningen. Man peger i denne forbindelse

F. t. l. om styrelsen af kommunernes skolevæsen m.v.

på, at der efter fritidsundervisningslovens § 78, stk. 4, er hjemmel for antagelse af pædagogisk bistand for ungdomsnævnet.

Bestemmelserne om de kollegiale råd er i hovedsagen uændrede. Det bemærkes dog, at reglerne også omfatter amtskommunale skoler.

Til kapitel 7.

Til § 65.

Til stk. 1.

Den gældende skolelovgivning indeholder ingen almindelig regel om, at de kommunale skolemyndigheders afgørelser kan indbringes for højere administrativ myndighed, men i administrativ praksis er det antaget, at en underordnet myndigheds afgørelse kan indbringes for en overordnet myndighed, i sidste instans undervisningsministeriet, med henblik på en efterprøvelse af lovligheden af den trufne afgørelse. I enkelte lovbestemmelser er det fastsat, at den pågældende myndighed træffer endelig afgørelse, jfr. således skoletilsynslovens § 6, stk. 5, og § 12, nr. 9, hvorefter skolekommissionen, henholdsvis skolenævnet — som ankeinstans i forhold til lærerrådet — endeligt afgør spørgsmål om oprykning m. v. af elever. Men selv i sådanne tilfælde må det antages, at der kan foretages en legalitetsmæssig efterprøvelse af afgørelsen, men derimod ikke en bedømmelse af afgørelsens rigtighed eller hensigtsmæssighed.

Den foreslåede bestemmelse om klageadgang til amtsrådet tilsigter i hovedsagen at legalisere gældende praksis vedrørende efterprøvelse af en underordnet myndigheds afgørelser ved en højere administrativ myndighed. Amtsrådet er foreslået som klageinstans, fordi amtsrådet efter forslaget skal føre tilsyn med primærkommunernes skoleforvaltning m.v.

Efter formuleringen er bestemmelsen ikke begrænset til kun at vedrøre legalitetsmæssig efterprøvelse af de kommunale skolemyndigheders afgørelser, men det må forventes, at dens anvendelsesområde i hovedsagen vil falde sammen med hidtidig praksis, således at der navnlig vil blive tale om at efterprøve følgende forhold vedrørende det grundlag, hvorpå en afgørelse er truffet: 1) om reglerne vedrørende en foreskrevet fremgangsmåde er fulgt, 2) om de lovregler og andre retsforskrifter, der gælder for det pågældende sagsforhold, er rigtigt anvendt, og 3) ved afgørelser, hvor skønnet spiller en rolle, om skønnet er udøvet på en rimelig og loyal måde.

Kredsen af klageberettigede er efter forslaget begrænset til de myndigheder, organisationer eller personer, som afgørelsen angår, hvilket er i overens-

stemmelse med hidtil gældende praksis. Man har således ikke foreslået, at der hjemles en almindelig klageadgang for alle kommunens beboere. På den anden side kan kredsen af klageberettigede også omfatte personer, der ikke har bopæl i vedkommende kommune, hvilket f. eks. kan være tilfældet ved et skolenævnvalg, jfr. bemærkningerne til § 10.

Der foreslås en klagefrist på 4 uger regnet fra det tidspunkt, hvor afgørelsen er meddelt de pågældende.

Til stk. 2.

Der foreslås en tilsvarende adgang til at klage over amtsrådets afgørelser, herunder de afgørelser, som amtsrådet træffer i sin egenskab af klageinstans efter § 65, stk. 1. Klage over amtsrådets afgørelser skal indbringes for undervisningsministeren.

Til kapitel 8.

Frederiksberg kommune er ikke omfattet af amtskommunen, og der kan derfor ikke tillægges amtsrådet tilsynsmyndighed for denne kommunes vedkommende. De tilsynsfunktioner m. v., der efter kapitel 4 og kapitel 7 tillægges amtsrådet i forhold til primærkommunerne, foreslås derfor for Frederiksberg kommunes vedkommende henlagt til undervisningsministeriet, jfr. § 2, stk. 2, i lov nr. 247 af 4. juni 1969.

Udbetalingen af statens tilskud til skolevæsenet og fritidsundervisningen m. v., der efter den gældende lov sker gennem skolerådet, foreslås dog af praktiske grunde henlagt til amtsrådet på samme måde som for andre primærkommuners vedkommende.

Til kapitel 9.

Bestemmelserne i dette kapitel (§§ 67-77) svarer til bestemmelserne i §§ 43-52 i den gældende lov.

De nye kommunallove gælder ikke for Københavns kommune, og det har derfor ikke været nødvendigt at foretage en dyberegående revision af de gældende bestemmelser om skolestyrelsen i København.

Efter indstilling fra Københavns magistrat og Københavns skoledirektion foreslås sammensætningen af fælleslærerrådet ændret således, at det kommer til at bestå af 2 skoleledere, 1 viceskoleinspektør og 6 lærere i stedet for som efter gældende lov af 3 skoleledere, 3 mandlige og 3 kvindelige lærere (gældende lovs § 50, stk. 1, og forslagets § 74, stk. 1).

Forslaget indeholder ikke bestemmelser om, hvilke organer der i København skal varetage de tilsynsmæssige og administrative funktioner med hensyn til virksomheden efter lov om fritidsundervisning m. v., idet forholdene på dette område er væsentligt forskellige fra forholdene uden for København, men der foreslås i stedet en bestemmelse om,

at kommunalbestyrelsen opretter særlige organer til at varetage de nævnte funktioner i København efter regler, der fastsættes af undervisningsministeren efter forhandling med kommunalbestyrelsen (forslagets § 76).

Bestemmelsen i den gældende lovs § 51 om sognepræstens eller en anden dertil godkendt præsts adgang til at overvære kristendomsundervisningen i sognets skoler er, ligesom den tilsvarende bestemmelse i lovens § 16 vedrørende skolerne uden for København, ikke optaget i lovforslaget, da et sådant kirkeligt tilsyn med en del af skolernes undervisning ikke længere kan anses for tidssvarende.

Der er herudover foretaget en række ændringer af formel og lovteknisk karakter samt enkelte andre ændringer af redaktionel art.

Til kapitel 10.

Til § 78.

Bestemmelsen svarer til § 56 i den gældende lov. De nugældende regler er fastsat i bekendtgørelse nr. 31 af 31. januar 1966 om de kommunale skolemyndigheders stilling til folkeskolens 9. og 10. klasse og til de kommunale eksamensskoler.

De gældende særregler er navnlig begrundet i det pædagogiske tilsyn, som undervisningsministeriets direktorater udøver med hensyn til de kommunale skolers eksamensafdelinger og afgangsklasser, og der vil også under den fremtidige styrelsesordning være behov for sådanne regler for at sikre et ensartet niveau i de nævnte klasser, herunder også 8. hovedskoleklasse.

Til § 79.

Bestemmelsen svarer til § 55, stk. 1, i den gældende lov. Forholdstalsvalg foretages på grundlag af d'Hondts metode, jfr. den kommunale styrelseslovs § 24, stk. 3.

Bestemmelsen vil kunne bringes i anvendelse, når der foretages valg af forældrerepræsentanter til skolekommissionen efter forslagets § 9, stk. 2, nr. 2, og til skolenævnene efter forslagets § 10, stk. 2, og § 41, stk. 2, og når der af foreninger og organisationer m. fl. foretages indstillinger af medlemmer til de i forslagets § 11 omhandlede nævn.

Kommunalbestyrelsens valg af medlemmer til kommissionerne og nævnene foretages efter reglerne i den kommunale styrelseslovs §§ 25-28.

Til § 80.

I folkeskolelovens § 60 er der givet regler om anvendelse af en skoles lokaler til andet formål end undervisning, og efter fritidsundervisningslovens §§ 9, 34 og 62 skal kommunerne sørge for, at der stil-

les egnede lokaler til rådighed for den af loven omfattede virksomhed. Af hensyn til den omfattende virksomhed, som kan iværksættes og godkendes som tilskudsberettiget efter fritidsundervisningsloven, må det anses for hensigtsmæssigt, at der fastsættes generelle forskrifter om kommunale skolelokalers anvendelse til andet formål end egentlig undervisningsvirksomhed.

Til § 81.

Efter skoletilsynslovens § 32, stk. 1, nr. 3, kan der af skolefonden ydes tilskud til foranstaltninger, der er af betydning for skolevæsenet i skoleråds-kredsen, således at statskassen afholder halvdelen af udgiften, når disse foranstaltninger er godkendt af undervisningsministeriet.

I medfør af denne bestemmelse er der i de senere år ydet betydelige tilskud til ikke-lovbestemte udgifter i forbindelse med forskellige foranstaltninger inden for specialundervisningsområdet, således til etablering og drift af undervisningscentre for svært handicappede elever og til befordring af elever til og fra disse centre samt til drift af observationsskoler, der etableres på fælleskommunalt grundlag.

Der ydes endvidere tilskud til skolecentraler, der drives af skolerådene, og igennem mange år er der blevet ydet tilskud til de skoletandplejeordninger, som mange kommuner har etableret på frivilligt grundlag.

På finansloven for 1968-69 var der bevilget 7 mill. kr. til nævnte formål, og på finansloven for 1969-70 er der optaget en bevilling på 8 mill. kr.

Selv om de nye amtskommuner vil kunne overtage disse opgaver fra skolefondene, må det forventes, at der navnlig i de første år efter kommunalreformens ikrafttræden vil være behov for at kunne yde statstilskud hertil i samme omfang som hidtil. Der bør endvidere være mulighed for at yde statstilskud til ikke-lovbestemte udgifter i forbindelse med fritidsundervisning m. v. eller anden undervisningsvirksomhed i amtsråds kredsen.

Til kapitel 11.

Til § 82.

Den nye lov skal træde i kraft samtidig med kommunalreformens ikrafttræden den 1. april 1970, og fra samme tidspunkt ophæves den gældende skoletilsynslov.

Til § 83.

Ved de nye amtskommuners overtagelse af skolefondenes funktioner, jfr. § 1, stk. 2, i lov nr. 247 af 4. juni 1969, ophæves skolefondene, og det foreslås i

denne forbindelse, at de kapitaler, som hidtil har tilhørt skolefondene og er blevet administreret af skolerådene, jfr. skoletilsynslovens § 32, stk. 4, fremtidig administreres af amtsrådene, således at undervisningsministeriets tilsyn med anvendelsen af disse midler samtidig bortfalder. Det forudsættes herved, at der i forbindelse med etableringen af de nye amtskommuner efter § 10 i lov om revision af den kommunale inddeling sker en fastsættelse og eventuel fordeling af, hvorledes de nævnte skolefondskapitaler skal overføres til de nye amtskommuner og amtsråd.

Til § 84.

Bestemmelserne i stk. 1 og 2 svarer til bestemmelserne i § 3, stk. 1 og 2; i lov nr. 247 af 4. juni 1969. I forbindelse med gennemførelsen af den nye lov

må det forventes, at det vil blive nødvendigt at fastsætte overgangsbestemmelser også på andre områder, og der foreslås derfor i stk. 3 en bemyndigelse for undervisningsministeren til at fastsætte sådanne bestemmelser.

Som bilag til lovforslaget vedlægges den gældende skoletilsynslov:

- 1) Lovbekendtgørelse nr. 73 af 22. februar 1962, med ændringer i
- 2) Lov nr. 164 af 12. maj 1965 samt
- 3) Lov nr. 247 af 4. juni 1969 om amtsrådenes og amtskommunernes overtagelse af skolerådenes og skolefondenes opgaver m. v.